

Arbeidsdokument 6/19

Budsjett 2020/økonomiplan 2020–2023

Arbeidsdokument 6/19

I dette arbeidsdokumentet til finansutvalet har prosjektleiar fokus på følgjande område;

- **Finansutvalsmodellen**
 - Roller og ansvar
 - Praktisk arbeidsmetode
- **Statsbudsjettet**
 - Økonomiske verknadar av nytt inntektssystem
 - Nye oppgåver
- **Investeringsbudsjett 2020–2023**
 - Investeringsprogram bygg 2020–23
 - Investeringsprogram fylkesveggar inkl. rassikring 2020–23
 - Investeringsprogram kollektiv 2020–23
 - Kvart av investeringsprogramma er oppdatert i høve til tidsforskyvningar, endra kostnadsoverslag og nye prosjekt sidan førre handsaming
- **Driftsbudsjett 2020**
 - Sektorrammer med justeringar som følgje av statsbudsjettet, tekniske endringar og eingongskostnader
 - Kapitalutgifter
- Pensjonskostnader/ amortisering av premieavvik
- Inntekter
- Innsparingstiltak og omprioriteringar
- **Spesifiserte sektorbudsjett 2020**
 - Innafor kvar sektor er det presentert tal og laga omtale for kvart løyvingnivå
- **Økonomiplan 2021–2023**
 - Tiltak i økonomiplanperioden
 - Program for administrativ effektivisering 2020–2024
- **Budsjettsaldering**
 - Saldering budsjett 2020
 - Saldering økonomiplan 2021–2023
 - Investeringsnivå, lånegjeld og kapitalutgifter
- **Finansielle måltal**
 - Netto driftsresultat
 - Gjeldsgrad
 - Rente- og avdragsbelastning
 - Disposisjonsfond
- **Neste møte i finansutvalet**

1 Finansutvalsmodellen

Prosjektleiar går i dette avsnittet gjennom roller, ansvar og praktisk arbeidsmetode som følgjer av ordninga med finansutval. Prosjektleiar vil i tillegg utdjupe dette i ein presentasjon.

Roller og ansvar

Hovudmålet med bruk av finansutvalsmodellen er å sikre større politisk involvering og medverke til at det politiske nivået får større eigarskap til budsjettet som styringsverktøy. Gjennom dette sikrar ein eit betre grunnlag for prioriteringane som må gjerast for å få samsvar mellom fylkeskommunal aktivitet og økonomiske rammeføresetnader.

Dette gjer at sjølve prosessen får ei meir sentral rolle i budsjettarbeidet, og at innhaldet i budsjettet vert eit resultat av

denne prosessen som fører fram til politisk slutthandsaming i november/desember.

Finansutvalsmodellen sikrar ein opnare prosess både mot det politiske miljøet og mot brukarane av fylkeskommunale tenester. Alle partar vil ha lik tilgang på informasjon undervegs i prosessen og dette vil gjere det lettare å kome med innspel og delta aktivt.

Praktisk arbeidsmetode

Arbeidsdokument

Til møta i finansutvalet vert det som hovudregel utarbeidd «Arbeidsdokument». Arbeidsdokumentet fungerer som

saksgrunnlag og gjev politikarane høve til å setje seg inn i dei tema som skal takast opp/drøftast i møtet.

Arbeidsdokumenta har i grove trekk slik oppbygging:

1. Aktuelle saker i dette arbeidsdokumentet – stikkordsform
2. Gjennomgang av sakene – med tilråding til vedtak
3. Oppsummering – med salderingsbalanse etter tilrådde vedtak

Aktuelle saker i neste møte

Tidlegare arbeidsdokument

Fellesnemnda som finansutval har tidlegare i 2019 hatt fem arbeidsdokument til handsaming. Prosjektlear går kort gjennom hovudpunkta i dei tidlegare arbeidsdokumenta:

Arbeidsdokument 1/19

– fellesnemnda sitt møte 14. februar:

- Roller, ansvar og arbeidsmetode
- Storleik budsjett 2020 og økonomiplan 2020–2023 for Vestland fylkeskommune
- Skissert utfordringar knytt til den økonomiske situasjonen
- Nytt inntektssystem frå 2020

Arbeidsdokument 2/19

– fellesnemnda sitt møte 13. mars

- Arbeidsdeling mellom fellesnemnda og nytt fylkesting
- Årsrekneskapen – resultat og rammekonsekvensar
- Gjennomgang av vedtekne investeringsbudsjett

Arbeidsdokument 3/19

– fellesnemnda sitt møte 23. mai

- Framlegg til kommuneproposisjon 2020
 - økonomiske verknader av nytt inntektssystem
 - nye oppgåver
- Politisk kontoplan/løvningsnivå
- Investeringsbudsjett – framlegg til forskyving og reduksjon i løyvingar
- Innsparingar i driftsbudsjettet – tilnærming til fordeling

Arbeidsdokument 4/19

– fellesnemnda sitt møte 18. juni

- Framlegg til kommuneproposisjon 2020
 - nytt inntektssystem
 - nye oppgåver
 - særskilt om overføring av fylkesvegadministrasjonen/fylkesvegdelene av sams vegadministrasjon

- Andre fellesinntekter og -utgifter
 - konsesjonskraft
 - kapitalinntekter og -utgifter
- Rammejusteringar
- Eksterne søknader
- Sektorrammer
- Saldering av budsjett og økonomiplan

Arbeidsdokument 5/19

– fellesnemnda sitt møte 18. september

- Status driftsreduksjonar
- Salderingsutfordringa
- Program for administrativ effektivisering
- Budsjettarbeidet framover

Vedtaksformer

I arbeidsdokumenta vert det i hovudsak nytta to presentasjons- og vedtaksmetodar:

Orienteringar politikarane vert inviterte til å ta til orientering/vitande

Utgreiingar/problemstillingar der politikarane vert inviterte til å gjere prosessvedtak

I orienteringspunktta tek prosjektlear opp saker som på ein eller annan måte påverkar fylkeskommunen sine økonomiske rammeføresetnader. Dette er saker som det såleis må takast omsyn til i den vidare budsjettprosessen.

I andre punkt kan gjelde utgreiingar/problemstillingar. Dette kan vere strategival, prioriteringar og konkrete tiltak eller problemstillingar knytt til sjølve gjennomføringa av prosessen finansutvalet må ta aktivt stilling til.

Felles for vedtaka som vert gjort av finansutvalet er at dei er prosessvedtak. Det vil seie at vedtaka vert gjort med den kunnskapen ein har på det aktuelle tidspunktet i prosessen, og at vedtaka gjeld fram til finansutvalet sjølv endrar dei. Vedtaka vert først bindande når finansutvalet gjer vedtak om å legge ut sitt framlegg til budsjett/økonomiplan for politisk slutthandsaming.

Politiske bestillingar

I arbeidsdokumenta og/eller i finansutvalsmøta vert det opna for å kome med politiske bestillingar. Dette kan vere utgreiing av ei ny problemstilling eller utfyllande informasjon om/vidare utgreiing av presenterte saker.

Ved å legge politiske bestillingar inn som ein del av finansutvalsmodellen sikrar ein at alle partane i budsjettarbeidet får høve til å kome med framlegg til aktuelle utgreiingar og at alle får lik tilgang til resultatet av vedtekne bestillingar. Slike bestillingar kan fort bli ressurskrevjande. Det er difor viktig at både behov og omfang er nøye vurdert før bestillingane vert framsette/vedtekne.

Møtebok/protokoll

Vedtatt i finansutvalet ved handsaming av arbeidsdokumentet vert protokollert i møteboka. Godkjenning av møteboka følgjer vanlege godkjenningsprosedyrar.

2 Statsbudsjettet 2020

Statsbudsjettet vart lagt fram 7. oktober. Regjeringa foreslår her nivået på dei frie inntektene for fylkeskommunane, som står for om lag $\frac{3}{4}$ av dei fylkeskommunale inntektene. Dei er såleis avgjerande for fylkeskommunen sitt økonomiske handlingsrom.

I kommuneproposisjonen som vart lagt fram i mai, ref. omtale i arbeidsdokument 4/19, varsla regjeringa at veksten i dei frie inntektene skulle liggja i intervallet -200 mill. kr til +100 mill. kr. I statsbudsjettet for 2020 har regjeringa lagt seg midt i dette intervallet og foreslår null realvekst i dei frie inntektene. Dette er i samsvar med det prosjektleiar har lagt til grunn for budsjettarbeidet.

I statsbudsjettet er det vidare gjort endringar som følgje av nye oppgåver til fylkeskommunane og det er gjort endringar for nokre tilskot som tidlegare var øyremerka, men som no går inn som ein del av dei frie inntektene. Dette er også i samsvar med det som vart varsla i kommuneproposisjonen i mai.

Regjeringa har likevel ikkje makta å få med i statsbudsjettet endringar som følgje av at ordninga med Sams vegadministrasjon skal avviklast. Det er varsla i statsbudsjettet at regjeringa kjem attende til dette i ein tilleggsproposisjon i november. Prosjektleiaren har difor ikkje rekna med endringar som følgje av dette og vil koma attende til det når regjeringa sitt forslag til korleis overføringa skal gjennomførast, ligg føre.

Økonomiske verknadar for Vestland

Endringar i inntektssystemet i samband med regionreforma vart omtala i kommuneproposisjonen og i arbeidsdokument 4/19. Hovudkonklusjonen er at Vestland fylkeskommune isolert sett kjem godt ut av det nye inntektssystemet, men

ein taper kompensasjonen som Sogn og Fjordane har hatt etter endringane i 2015. Sogn og Fjordane fekk i 2019 ein kompensasjon på 106,8 mill. kr. Denne summen fell bort i 2020. Departementet har rekna ut at netto tap for Vestland fylkeskommune utgjer 20,9 mill. kr. Det er innført ei overgangsordning på 4 år. Tapet i 2020 vert dermed redusert til 5,2 mill. kr.

Vestland fylkeskommune fekk i statsbudsjettet tildelt 9,749 mrd kr i skatt og rammetilskot. Av dette er 5,6 mrd.kr rammetilskot medan 4,2 mrd.kr er skatteinntekter. Samla er dette 835 mill. kr meir enn det som ligg i våre budsjettføresetnader.

Desse meirinntektene skal i hovudsak dekke:

- Løn- og prisvekst
- Finansiering nye oppgåver
- Innlemming av øyremerka tilskot

Løns- og prisvekst

Deflatoren for 2020 (løns- og prisvekst) er i framlegg til statsbudsjett sett til 3,1 %, der lønsvekst er sett til 3,6% medan prisvekst er sett til 2,2%.

Lønprisveksten for Vestland er berekna til 245,8 mill. kr.

Nye oppgåver/innlemming av øyremerka tilskot

Statsbudsjettet medfører at tideigare øyremerka tilskot vert lagt inn i dei frie inntektene. Det er også lagt inn midlar til dei nye oppgåvene som dei nye oppgåvene får frå og med 2020.

Prosjektleiar vil tilrå at midlane til nye oppgåver/innlemmingar av tidlegare øyremerka tilskot som ligg i «tabell C» (saker med særskild fordeling) vert tilført avdelingane. Samla utgjer det 61,6 mil.kr. Dette går fram av tabellen nedanfor.

Oppgåver	mill. kr
Overføring av fiskerihamneanlegg (regionreformen)	2,0
Overføring av ansvaret for arbeidsmarknadstiltaket BIO (regionreformen)	5,5
Innlemming av tilskot til lærlingar, praksisbrevkand. og lærekand. med særskilte behov	6,5
Overføring av tilskotsmidlar til Jobbsjansen del B (regionreformen)	9,6
Overføring av tilskotsmidlar for å etablere opplæring for innvandrarakar (regionreformen)	0,6
Overføring av tilskotsmidlar til mentor- og traineeordningar (regionreformen)	1,0
Overføring av oppgåver innenfor kulturminneområdet (regionreformen)	0,2
Overføring av oppgåver frå IMDi (regionreformen)	2,9
Oppfølging av statleg tilskot til institusjonar	2,2
Innlemming av tilskot til inkluderande og vekstkraftige lokalsamfunn (regionreformen)	10,2
Innlemming av tilskot til fylkesvise partnerskap for karriereveiledning (regionreformen)	3,8
Innlemming av tilskot til tidleg karriereveiledning for nyankomne innvandrarakar	0,5
Overføring av oppgåver på landbruksområdet (regionreformen)	0,8
Overføring av tilskotsmidlar til tverrfaglig innsats på rusfeltet	0,3
Innlemming av tilskot til gang- og sykkelveggar	1,6
Rassikring	12,9
Vegbruksavgift naturgass	0,9
SUM	61,6

Overføring til finansiering av investeringsbudsjettet

Rassikringsmidlane

Rassikringsmidlane er i 2020 flytta frå øyremerka investeringstilskot og over til rammetilskotet. Vestland fylkeskommune mottok 413,3 mill. kr av ei totalramme på 796,3 mill. kr.

Prosjektlear vil tilrå at av tildelt beløp vert 400,4 mill. kr overført til investeringsbudsjettet til fullfinansiering av rassikringsbudsjettet. Restbeløpet, 12,9 mill. kr, vert fordelt til veg-, drifts- og vedlikehaldsbudsjettet til rassikringstiltak. Desse midlane kan overførast/nyttast i investeringsbudsjettet dersom tiltaket skal klassifiserast som investering, jf. rekneskapsforskriftene.

Prosjektlear vil gjere merksam på at dette ikkje er ei styrking av midlane til skredsikring, men ei innlemming av eitt statleg tilskot som har gått direkte til skredsikring.

Kompensasjon – forskrift om tunellsikkerheit

Fylkeskommunane har sidan 2015 blitt kompensert for

meirutgifter knytt til krava i tunellforskrifta. I utgangspunktet var det skissert at tilskotsordninga knytt til tunellforskrifta skulle gjelda for åra 2015 – 2019. Sogn og Fjordane hadde difor teke sin del ut av budsjettet for 2020, medan Hordaland framleis hadde det med i sine ramar.

Fordelinga knytt til kor mykje kvar enkelt fylkeskommune får er endra i 2020 i høve 2019. Den nye fordelinga er gjort med grunnlag i oppdaterte berekningar av behovet for kompensasjon. Resultatet gjev auka kompensasjon til Rogaland, Nordland, Troms/Finnmark medan den gjev redusert kompensasjon for Vestland.

Samla fekk Sogn og Fjordane og Hordaland 116,1 mill. kr i kompensasjon i 2019, mens Vestland får 89,4 mill. kr i 2020. Tek vi omsyn til prisstigninga er det ein nedgang på 26,7 mill. kr.

I høve våre føresetnader er det likevel ein auke på 47 mill. kr. Forklaringa på dette er at Sogn og Fjordane fylkeskommune hadde teke tilskotet ut av si ramme for 2020, då det tidlegare

har vore uvisse knytt til satsinga frå staten ville bli vidareført, jf omtale over.

Prosjektlear vil tilrå at tildelt beløp - 89,4 mill. kr – vert overført investeringsbudsjettet til finansiering av tiltak knytt til tunellforskrifta.

Fiskerihamneanlegg

Som ein del av regionreforma vart ansvaret for fiskerihamner overført til fylkeskommunane. I rammetilskotet er Vestland fylkeskommune tilgodesett med 23,7 mill. kr. Prosjektlear vil tilrå at 8 mill. kr av dette vert overført til investeringsbudsjettet til tiltak knytt til fiskerihamneanlegg.

Under er eit oversyn over driftsmidlar som vert overført til investering.

Oppgåver	mill. kr.
Rassikring	400,4
Tunellrehabilitering jf. tunellforskrifta	89,4
Fiskerihamner	8,0
Sum overført investering	497,8

Regionale utviklingsmidlar frå KMD

Tilskotet frå KMD til regionale utviklingsmidlar har ein stor auke i 2020. Tilskotet for 2020 er på 99,4 mill. kr mot 64,285 mill. kr samla for Sogn og Fjordane og Hordaland i 2019. Auken har i hovudsak si forklaring i at fylkeskommunen har fått auka/overført oppdragsgjevaransvar og midlar knytt til fleire områder frå staten.

Prosjektlear vil tilrå at auken i tilskot KMD – 34,1 mill. kr – i si heilheit vert fordelt til innovasjon og næring.

Tilråding 1

Prosjektleiaren si tilråding om styrking av sektorbudsjetta knytt til verknadane av statsbudsjettet og nye oppgåver/innlemming av øymerka tilskot vert innarbeidd i budsjett 2020.

Prosjektleiaren si tilråding om overføring av driftsmidlar til investering vert innarbeidd i budsjett 2020.

Prosjektlear si tilråding knytt til KMD midlane vert innarbeidd i budsjett 2020.

3 Investeringsbudsjett 2020–2023

3.1 Investeringsprogram bygg 2020–23

Investeringsprogrammet for bygg med tilhøyrande finansieringsprogram vert presentert i tabellen under. Tala er i faste 2020-kr. Prosjektlear vil under omtale endringane som er

gjort i investeringsprogrammet, i høve det som vart lagt fram for fellesnemnda våren 2019.

	Sum i perioden	2020	2021	2022	2023
Forvaltning/fellesfunksjonar	1 363 968	359 768	457 400	474 400	72 400
Eigenkapitalinnskot KLP	30 000	7 500	7 500	7 500	7 500
El-bilar	8 500	1 900	2 200	2 200	2 200
IT-investeringar	126 800	28 700	32 700	32 700	32 700
Miljøprosjektet	4 368	4 368			
Fylkeshuset Leikanger - utviding av Firdasalen	3 000	3 000	0	0	0
Fylkeshuset Bergen- Ombygging/opprusting	1 100 000	300 000	400 000	400 000	0
Tilfluktsrom	10 300	10 300			
Fylkeshuset Leikanger - rehab	81 000	4 000	15 000	32 000	30 000
Opplæring	3 793 814	762 241	862 623	1 055 750	1 113 200
Ombygging/rehab/mindre tilbygg	379 470	87 570	97 300	97 300	97 300
Utstyr og IT-investeringar på skulane	145 860	33 660	37 400	37 400	37 400
Skulebruksplan - planmidlar	14 000	3 500	3 500	3 500	3 500
Askøy vgs	550 000	95 000	215 000	160 000	80 000
Åsane vgs	258 000	224 000	34 000	0	0
Langhaugen vgs	92 000	3 000	50 000	39 000	
Sogndal vgs. Byggesteg II	8 969	8 969			
Mo og Øyrane vgs - nytt verkstadbygg	62 050	13 000	25 000	24 050	0
Måløy vgs - rehab. av blokk B og C	25 592	25 592	0	0	0
Mo og Øyrane vgs - ridehall	4 000	4 000	0	0	0
Førde vgs./campus Førde	710 000	60 000	170 000	240 000	240 000
Sogndal vgs avd. og Vitensenter	135 562	70 000	65 562		0
Flora idrettssenter	11 000	11 000	0	0	0
Nytt opplæringsfartøy ved Måløy vgs	130 500	102 500	28 000	0	0
Måløy vgs - blokk A og D	66 000	9 000	30 000	27 000	0
Mo og Øyrane - vassforsyning MO	1 361		1 361	0	0
Dale vgs - rehab/omb verkstadbyg	30 000		10 000	14 000	6 000
Firda vgs - rehab fløy D Aulabygg	25 000		8 000	10 000	7 000
Årdal vgs - rehab	45 000		3 000	16 000	26 000
Sogndal vgs - rehab badebasseng	27 000		2 000	5 000	20 000
Sogn jord- og hagebr. - rehab. fjøs-og verkstad	14 000			4 000	10 000
Eid vgs - nytt undervisningsareal	28 000		8 000	10 000	10 000
Stord vgs	220 000		20 000	100 000	100 000
Bømlø vgs	21 000		4 000	17 000	
Laksevåg MBS vgs og Fagskule	560 000		30 000	170 000	360 000
Slåtthaug vgs	26 000	0	0	6 000	20 000
Sotra vgs	32 000	0	0	16 000	16 000
MØY vgs - internat mm.	55 500	1 000	5 000	16 000	33 500
Kvam nybygg fase 1	60 000	1 000	1 000	20 000	38 000
Måløy vgs - ny akvahall	20 000		5 000	15 000	

Tabellen held fra på neste side

	Sum i perioden	2020	2021	2022	2023
Gang og sykkeltiltak - vgs	35 950	9 450	9 500	8 500	8 500
Tannhelse	116 050	28 550	35 800	25 600	26 100
Utstyr tannhelsetenesta	35 880	8 280	9 200	9 200	9 200
Tannklinikkar	52 870	9 270	10 300	16 400	16 900
Tannklinik Sogndal	27 300	11 000	16 300		
Kultur og regional utvikling	124 790	18 790	55 000	38 000	13 000
Gulatinget	72 000	5 000	42 000	25 000	0
Restaurering av verneverdige f.k. bygg	11 790	2 790	3 000	3 000	3 000
Vedlikehald av fiskerihamner	40 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Nytt arkivdepot	1 000	1 000			
Sum investering	5 398 622	1 169 349	1 410 823	1 593 750	1 224 700

Finansiering (tal i 1000kr)	Sum i perioden	2 020	2 021	2 022	2 023
Mva-kompensasjon	1 079 724	233 870	282 165	318 750	244 940
Driftsmidler	188 788	47 197	47 197	47 197	47 197
Fond - egenkapitalinnskot	30 000	7 500	7 500	7 500	7 500
Diverse fond - investeringstiltak	617 986	256 400	340 000	21 586	
Sal av bygg	350 000	50 000		150 000	150 000
Tilskot Gulatinget - stat og kommune	47 500		23 750	23 750	
Unyttå lånemidlar tidlegare år	11 000	11 000			
Lånemidlar	3 073 624	563 382	710 211	1 024 967	775 063
Sum finansiering	5 398 622	1 169 349	1 410 823	1 593 750	1 224 700

Tidsforskyving for vedtekte prosjekt

Prosjektlear har oppdatert det samla investeringsprogrammet for bygg i tråd med forventa framdrift for investeringsprosjekta. Dette gjeld forskyvingar frå 2019, som er handsama i tertialrapportane i Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommune, samt oppdatert framdrift i høve føresetnadane som ligg til grunn for prosjekta p.t. Når det gjeld investeringa i nye Førde vgs vil prosjektlear nemne at det er lagt til førebelse kalkulerte kostnader på 30 mill. kr til tomt og rekkefølgekostnader. Dette er i tråd med tidlegare vedtak knytt til prosjektet i Sogn og Fjordane fylkeskommune, jf. FT-sak 16/19.

Endring i kostnadsoverslag og føresetnader for enkelt prosjekt

Nytt fylkeshus for Vestland fylkeskommune

Fylkestinget i Hordaland vedtok i sak 12/18 bygging av nytt

fylkesbygg. I sak 40/18 gjorde ein vidare vedtak knytt til finansiering og mellombels lokalisering på Sandsli fram til nybygget skal stå klart i 2023. Sak om eigarskap og byggestart for nybygg vart behandla i FT-sak 94/19.

I sak 90/19 vart samla kostnadsramme for prosjektet auka med 137 mill. kr, og det vart gjort vedtak om bygging i eigen regi. Auken i kostnader for investeringa var grunngeven med større areal og høgare marknadspris enn tidlegare antatt. Vidare vart kostnader til AV-utstyr og møblering av fellesareala tatt inn i prosjektet. Det auka arealet, samt eit effektivt nybygg, gjer at det samstundes vart kalkulert med auka leigeinntekter, slik at totaløkonomien i prosjektet er styrka i høve tidlegare føresetnader.

Langhaugen

Prosjektlear legg opp til å gjennomføre dette prosjektet slik som det har vore vedteke i skulebruksplanen, med ei kostnadsramme på 92 mill. kr (84 mill. kr i 2016-kr). Dette

inneberer at prosjektleiar ikkje har funne rom til å legge inn midlar til etablering av ein ekstra parallell i musikk, som vart drøfta i fylkestinget i Hordaland i sak 46/18. Ein ekstra parallell i musikk vil gje ei auka kostnadsramme på 88 mill. kr, samt 6 mill. kr i auka driftskostnader (2018-kr).

Stord vgs

Prosjektet gjeld rehabilitering og tilbygg ved Stord vidaregåande skule. Det pågår ein prosess med Stord kommune knytt til om ein skal gjennomføre sal av Stord vgs, avd Saghaugen med sikte på samling av heile skulen på Vabakkjen. Samling av heile skulen vil gje vesentleg høgare kostnad (340 mill. kr i byggekostnad og 52 mill. kr i salsinntekt). Vidare har ein konkludert med at det er behov for å erstatta noko meir av eksisterande bygg, med nybygg, i høve det som tidlegare er lagt til grunn. Kostnadstala er også oppdatert med prisvekst frå 2016 til 2020.

Prosjektleiar legg opp til å gjennomføre dette prosjektet slik det har vore vedteke i skulebruksplanen. Dette inneberer at prosjektleiar ikkje har funne rom til å legge inn midlar til å samle heile skulen på Vabakkjen.

Laksevåg og Bergen Maritime vgs og Fagskule i Hordaland

Skulebruksplanen legg opp til ein ny kombinert fagskule og vidaregåande skule på Laksevåg. I det politiske vedtaket for den vidaregåande skulen var elevtalet auka med 130 elevar samanlikna med det som var grunnlaget for investeringsplanen. Dimensjoneringa av fagskulen var oppe som eiga sak til fylkestinget i Hordaland i juni 2018 i FT-sak 42/2018. Her vart det lagt til grunn eit monaleg større tal på studentar enn tidlegare lagt til grunn (om lag 80% auke).

I dei reviderte kostnadstala er det lagt inn at auke i tal på studentar/elevar knytt til fagskulen og den vidaregåande skulen vil medføre ein kostnadsvekst på om lag 50%. Kostnadstala er også justert med prisvekst frå 2016 tal til 2020 tal. Prosjektleiar vil arbeide vidare med dimensjoneringa av prosjektet og sjå på moglege kostnadsreduksjonar.

Nye prosjekt

Kvam vgs

Prosjektet har tidlegare ikkje vore inne i investeringsplanen for Hordaland fylkeskommune, men var med i den langsiktige investeringsplanen knytt til skulebruksplanen. Dette er såleis ikkje eit nytt prosjekt, men ein mindre del av investeringa vert no forsert i høve tidlegare planar. I juni 2019 (FU-sak 149/2019) vart det vedteke å samlokalisere skulen i Øystese med unntak av verkstadslokala for EL og TIP. Verkstadslokala for TIP og EL skal bli igjen i skulebygget i Norheimsund/Steinsdalen inntil nye lokale blir bygd i eit fyrste byggetrinn av den nye skulen som er planlagt i sentrum av Norheimsund.

Tannklinikk i Sogndal

Fylkestinget i Sogn og Fjordane fylkeskommune vedtok i sak 23/19 å setje i gong arbeidet med planlegging og bygging av ny tannklinikk på Fosshaugane i Sogndal. Prosjektet vart sett

i gang med eit kostnadsoverslag på 23,5 mill. kr (2019-kr), og 4 mill. kr til dentalteknisk innreining av klinikken. I dag leiger fylkeskommunen areal til tannklinikk i Sogndal, men dagens lokale dekker ikkje behovet tannklinikken har. Det er ein føresetnad for prosjektet at innsparne leigeutgifter ved klinikken vil dekke store delar av kapitalutgiftene ved investeringa i ny klinikk.

Måløy vgs – ny akvahall

Måløy vidaregåande skule har eit fylkesdekkande studie-tilbod innan dei marine og maritime utdanningsområda Naturbruk, Akvakultur, Fiske og Fangst og YSK-akva. Til tross for at akvakultur er eit yrkesretta opplæringstilbod har skulen ingen fasilitetar for praktisk opplæring innan akvakultur. Alle elevar ved skulen får difor i dag all praktisk opplæring gjennom utplasseringar på kommersielle anlegg. Praxis i bedrift gjev elevane ei kvalitativ god opplæring på fullskala, kommersielle anlegg, men kommersielle anlegg kan likevel ikkje dekke alle kompetansemåla i læreplanen.

Prosjektet er forankra i Verdiskapingsplanen og det er sett på som det viktigaste tiltaket i årsplan 2019.

Fylkesutvalet i Sogn og Fjordane løyvde i sak 73/19 1 mill. kr til eit forprosjekt og med finansiering frå MAREKO (Marint rekrutterings- og kompetansehevingfond). Hovudmålet med forprosjektet er å utarbeide eit grunnlag for vedtak om gjennomføring. Det vert arbeidd vidare med å avklare plassering, tomtetilhøve og tekniske løysingar for bygg og naudsynt infrastruktur. Til slutt vert det utarbeidd eit samla kostnadsoverslag samt finansiering av ein akvakulturhall ved Måløy vidaregåande skule. I eit førebels og grovt anslag er det rekna at prosjektet vil koste om lag 20 mill. kr eks tomt og infrastruktur vannforsyning.

Fiskerihammer

I sak 45/19 i fellesnemnda vart det vedteke å signere avtalen om overføring av 99 fiskerihammer til Vestland fylkeskommune frå 1.1.2020. I den same saka vart det framlagt ei foreløpig oversikt over vedlikehaldsetterslepet, som vart estimert til omlag 50 mill. kr. Endeleg rapport om vedlikehaldsetterslepet er kalkulert til 52 mill. kr. Dette forutan byggherrekostnader. I saka til fellesnemnda blei det anbefalt ein årleg investering til vedlikehald på 10 mill. kr for å ta igjen vedlikehaldsetterslepet. Prosjektet er no lagt inn i investeringsprogrammet, finansiert med driftsmidlar overført til investering og mva refusjon, jf. pkt 2.

Nytt arkiv/depot

I forbindelse med utflytting frå fylkeshuset i Bergen, er det naudsynt å erstatte arkivkapasiteten som var i fylkeshuset. I framtidens fylkeshus i Bergen er det planlagt berre eit mindre lokalt arkiv, då areal midt i Bergen sentrum er vurdert til å vere for kostbart for arkiv og depot. Arkivbehovet i samband med utflyttinga frå fylkeshuset kan ikkje dekkast av den samla arkivkapasiteten i Vestland fylkeskommune, og det vil vere naudsynt å leiga arkivareal. For å dekke opp dette behovet og framtidig arkivkapasitet, er det naudsynt å etablere meir arkivkapasitet, eventuelt i samarbeid med kommunale behov. For å avklare eige framtidig behov, mogleg utleige av

arkivkapasitet, lokalisering, kostnader og eigarskap, ynskjer prosjektleiaren å starta eit planarbeid for eit framtidig arkiv/depot.

Avklaring av fullmakt til fordeling av sekkepostløyvingar

Det vert lagt opp til at fylkesrådmannen i det enkelte budsjettår har fullmakt til å fordele sekkepostløyvingane på prosjekt. Prosjektleiaren legg opp til denne presiseringa fordi det har vore noko ulik praksis i dei to «gamle» fylkeskommunane. Prosjektleiaren meiner det er tenleg å ha denne fullmakta både for å kunne sjå fordelinga i samanheng over tid, og for å kunne løyse naudsynte mindre investeringar som oppstår uføresett. Døme på dette vil vere å skifte ut tekniske anlegg som får havari/skadar eller tilpassingar for elevar med spesielle behov som ikkje er kjent i god tid. Praksisen vil vere at dersom prosjektet får eit større omfang enn ei kostnadsramme på 25 mill. kr, så skal prosjektet vedtakast spesifikt av fylkesutvalet eller fylkestinget dersom løyvinga strekker seg ut over budsjettåret.

Tilråding 2

Investerings- og finansieringsprogram for bygg vert innarbeidd i budsjett 2020/2020. Investeringsprogrammet for bygg vert detaljert og innarbeidd i budsjett 2021/økonomiplan 2021–2024.

3.2 Investeringsprogram fylkesveggar inkl. rassikring 2020–23

Investeringsprogrammet for fylkesveggar med tilhøyrande finansieringsprogram vert presentert i tabellen under. Tala er i faste 2020-kr. Prosjektleiar vil under omtale endringane som er gjort i investeringsprogrammet, i høve det som vart lagt fram for fellesnemnda våren 2019.

Investeringsprogrammet består av løyvingar til spesifikke prosjekt og sekkepostar. Døme på sekkepostar er «bruer og kaier». Prosjektleiar vil spesifisere sekkepostane i samband med framlegginga av budsjettdokumentet i neste møte i finansutvalet, 13. november.

Investeringar (i 2020-kr)	Sum i perioden	2020	2021	2022	2023
Bompengepakkar	4 399 860	815 594	1 168 546	1 266 535	1 149 185
Byvekstavtalen til fylkesvegane (Miljøløftet-HP 2020-2023) eks bybanen	1 252 860	351 194	330 646	292 135	278 885
Bømlopakken	189 200	122 700	66 500		
Askøypakken	1 073 000	164 000	284 000	310 000	315 000
Nordhordlandspakken	808 000	149 000	216 000	265 000	178 000
Førdepakken	974 400	28 700	271 400	399 400	274 900
Framtidige bompengepakkar	102 400				102 400
Store investeringsprosjekt	2 443 000	170 800	608 300	925 900	738 000
Fv. 698 Blakesettunellen	142 700	99 300	43 400		
Ferjeavløysing Ytre Steinsund bru	729 000	51 200	341 000	336 800	
Fv. 614 Svelgen - Indrehus	712 000	3 100	157 300	275 800	275 800
Ferjeavløysing - Atløysambandet	716 800		51 200	307 200	358 400
Fv. 218 Horsøy *)	40 100	17 200	15 400	6 100	1 400
Framtidige store strekningsvise prosjekt	102 400				102 400
Tunellrehabilitering	1 598 700	375 400	475 700	356 000	391 600
Tunellar - utbetring etter tunellsikkerhetsforskrifta	1 107 000	206 400	300 200	300 200	300 200
Sikringstiltak og inv. av vedlikehaldskarakter i tunellar	110 000	20 000	30 000	30 000	30 000
Fv. 303 Seimsdalstunellen	320 300	149 000	145 500	25 800	
Følgefonnstunellen (Tunellsikkerhetsforskrifta)	61 400				61 400

Investeringer (i 2020-kr)	Sum i perioden	2020	2021	2022	2023
Mindre utbetringar	1 115 894	203 416	369 659	246 219	296 600
Fv. 564 Austevollbrua	31 204	10 226	10 659	10 319	
Fv. 161 Åsen - Helleskaret	29 800			15 000	14 800
Fv. 7 Øystese - Ålvik - Granvin	46 000		10 200	10 200	25 600
Fv. 611 Sæle - Engebø	123 000	6 300	70 600	46 100	
Fv. 57 Dale-Storehaug	62 900	5 200	57 700		
Bruer og kaier	266 100	79 900	102 600	41 800	41 800
Framtidige bruinvesteringar	81 900				81 900
Forsterkning	290 790	47 390	86 000	86 000	71 400
Strekingsvise utbetringar på det overordna fylkesvegnettet	21 400				21 400
Mindre utbetringar (spleiselag)	75 300	18 400	18 000	18 000	20 900
Øvrige mindre utbetringar	75 500	33 000	10 900	15 800	15 800
Prosjektering framtidige tiltak	12 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Gang- og sykkelveg	199 820	128 020	27 400	22 200	22 200
Gang og sykkel	107 220	44 520	20 900	20 900	20 900
Fv. 548 Brandsøyvegen (refusjon)	5 200	1 300	1 300	1 300	1 300
Fv. 614 Breivika - Svelgen	41 400	36 200	5 200		
Fv. 607 Heggebø – Leirvik	25 600	25 600			
Fv. 548 Brandsøy - Solheim	20 400	20 400			
Trafikktryggingstiltak	138 000	34 500	34 500	34 500	34 500
Trafikktryggingstiltak	138 000	34 500	34 500	34 500	34 500
Kollektivtrafikktiltak	98 800	33 100	21 900	21 900	21 900
Kollektiv og innfartsparkering	86 600	23 900	20 900	20 900	20 900
Kollektivknutepunkt Odda	8 200	8 200			
Andre kollektivtrafikktiltak	4 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Miljø- og servicetiltak	23 300	5 000	6 100	6 100	6 100
Miljø og service	23 300	5 000	6 100	6 100	6 100
Planlegging	90 500	22 700	21 800	23 000	23 000
Planprogram	90 500	22 700	21 800	23 000	23 000
Ymse	268 674	79 874	66 100	64 600	58 100
Refusjonar	207 274	71 774	50 000	46 500	39 000
Grunnerverv/avslutning av prosjekt	61 400	8 100	16 100	18 100	19 100
Rassikring	2 069 800	494 200	465 300	596 200	514 100
Rassikring stateg tilskot og løyving tilsvarande MVA-kompensasjon	357 900	108 500	60 600	81 800	107 000
Fv. 49 Krokalandet	290 000	30 000	80 000	80 000	100 000
Fv. 551 Tokagjelet	325 000		25 000	150 000	150 000
Fv. 722 Flovegen	503 800	184 300	133 100	102 400	84 000
Fv. 53 Ljoteli	243 800	149 900	93 900		
Fv. 55 Bru over Esefjorden	297 900		51 200	174 100	72 600

Tabellen held fra på neste side

Investeringar (i 2020-kr)	Sum i perioden	2020	2021	2022	2023
Prosjektering mindre tiltak	2 000	500	500	500	500
Mindre rassikringstiltak - ufordelt	38 400	10 000	21 000	7 400	
FV. 5631 Øyni bru	11 000	11 000			
Sum investering	12 446 348	2 362 604	3 265 305	3 563 154	3 255 285

Finansiering (i 1000-kr)	Sum i perioden	2020	2021	2022	2023
Bompengar	2 302 911	348 000	625 261	756 050	573 600
Tilskot	108 119	67 119	20 500	20 500	
Fondsmidler	484 100	260 200	223 900		
Lånemidler	5 489 618	827 994	1 398 933	1 631 376	1 631 316
Mva. refusjon	1 634 199	275 691	442 011	469 628	446 869
Driftsmidler til investering	2 034 400	489 800	466 400	572 300	505 900
Mva. refusjon skredsikring	393 000	93 800	88 300	113 300	97 600
Sum Finansiering	12 446 348	2 362 604	3 265 305	3 563 154	3 255 285

Tidsforskyving for vedtekte prosjekt

Prosjektleiari har oppdatert det samla investeringsprogrammet for fylkesvegvar i tråd med forventa framdrift for investeringsprosjekta. Dette gjeld forskyvingar frå 2019, som er handsama i tertiarrapportane i Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommune, samt oppdatert framdrift i høve føresetnadane som ligg til grunn for prosjekta p.t.

Endring i kostnadsoverslag

Fv. 53 Ljoteli (rassikring)

Skredsikringsprosjektet på Fv. 53 er vedteke med eit kostnadsoverslag på 286 mill. 2018-kr. Etter anbudsutlysing er prognosen i prosjektet auka til 318 mill. 2019-kr. Prosjektet er starta opp. Auken vert finansiert med auka bruk av statlege midlar og mva. refusjon.

Nye prosjekt/ nye vurderingar for enkelte løyvingar

Krokalandet (del av Kvinnheradspakken) – endra gjennomføring

Nye gjennomføringsformer er på veg inn i samferdselssektoren. Kvinnheradspakken har for prosjekt Fv.551 Krokaparsellen valt anbudsprosedyre konkurranseprega dialog og

totalentreprise med samspel som kontraktform. I hovudsak betyr det å involvere entreprenør på eit tidlegare tidspunkt, allereie i reguleringsplanfasen, og nytta entreprenørane sine erfaringar og kunnskapar i planlegginga for å få eit betre sluttprodukt. Målet er å få betre løysingar, meir veg for pengane og betre kontroll på risiko og usikkerheit. Prosjektet omfattar om lag 1400m tunell, og vegutbetring på delar av strekninga mellom Folgefonntunnellen og Årsnes. Ved å involvere entreprenøren tidleg ynskjer prosjektet i samarbeid å komma fram til løysingar for å nytta tunellmassane direkte til mest mogleg utvikling av eksisterande veg.

Åsen–Helleskaret (Os kommune)

Åsen og Helleskaret er eit fylkesvegprosjekt i Os kommune. Den nye vegen vil kople fylkesvegnettet i området på ny E39 Svegatjørn – Rådal. Fylkestinget i Hordaland godkjende oppstart av ny fylkesveg mellom Åsen og Helleskaret i sak 60/2016. Fylkeskommunen skulle dekke 1/3 av ein estimert prosjektkostnad på 61 mill. kr. Os kommune skulle stå for 2/3 av kostnadane, ved hjelp av rekkeføljekrav/bidrag frå utbyggjarar. Prosjektet vart ikkje starta opp ettersom tiltaket viste seg å bli noko dyrare enn føreset. Os kommune har arbeid vidare med prosjektet, og i kommunestyret 24.09.19 vart ny områdeplan for vegen vedtatt, med ei kostnadsramme på 89,5 mill. kr ekskl. mva. Det vart vidare vedteke at Os kommune, seinare Bjørnafjorden kommune, tek risikoen

for eventuelle overskridingar, og at kommunen tek på seg byggherreansvaret for prosjektet. Prosjektet er eit kombinert VA- og vegprosjekt og det er difor naturleg at kommunen står som byggherre. Vegen vert overført til Vestland fylke når den er ferdig. I tertialrapporten for Hordaland fylkeskommune som vart handsama i juni, varsla fylkesrådmannen at ho saman med Os kommune ville vurdere nærare konsekvensane av føreslåtte kostnadskutt, og kvalitetssikre kostnadsestimata inklusive avsetjing for usikkerheit. Dette er no gjort og det er lagt inn eit bidrag frå fylkeskommunen på 1/3 av prosjektramma, på kr 29,8 mill. kr. Det vert lagt til grunn at dette er det endelege bidraget i prosjektet frå fylkeskommunen, og eventuelle meirkostnader i prosjektet vert dekkja av Os kommune.

Hovlandsbruene

Hovlandsbruene ligg på fv. 542 i Flora kommune ved Eikefjorden. Alle bruene er platebruer i betong og landkar i stein. Bruene har ein lengde på ca. 5,5 meter. Ved kontrollrekning blei det konkludert med at bruene ikkje held forskriftslast Bk10/60, og det vart bestemt å forsterke bruene ved oppstempling som ei midlertidig løysing for å halde normal trafikk på vegen. Dette er ei straksløysing og ikkje ei varig løysing då den snevrar inn mykje av lysopninga og dermed er utsett med tanke på flaum. Det vil vere nødvendig å starte bygging av nye bruer i 2020/2021. Samla kostnad er førebels vurdert til omlag 60 mill. kr.

Prosjektet er lagt under mindre utbetringar «Bruer og kaier»

Tunellrehabilitering

Sogn og Fjordane har tidlegare løyvd midlar til oppgradering som følgje av tunelltryggleiksforskrifta på vedlikehaldsbudsjettet. Desse tiltaka vert no overført til investeringsbudsjettet slik praksisen har vore i Hordaland, med ei løyving på 143 mill. kr i 2020. Løyvinga er knytt til oppfølginga av bindingar på pågåande prosjekt.

I resten av perioden er det lagt til grunn ei årleg løyving på 200 mill. kr. Dette kjem i tillegg til løyvingane i Hordaland sitt investeringsprogram. Det må utarbeidast ein ny samla plan for tunellrehabilitering i Vestland som ser på behovet i dei

to fylka under eitt. Planen vil vere grunnlag for fordeling av midlar på prosjekt framover.

Avviksløyving for store prosjekt – teke ut av investeringsplanen

Sogn og Fjordane fylkeskommune har i sitt investeringsprogram 2019–22 sett av ei løyving til å dekkje ev. avvik knytt til tunellprosjekta Blaksettunnelen og Seimsdalstunnelen (52,4 mill. kr), samt ei avviksløyving til bru over Ytre Steinsund (73,4 mill. kr). Desse er no føreslått tekne ut av investeringsprogrammet. Ev. kostnadsoverskridingar på desse prosjekta må derfor løysast som for andre prosjekt dersom overskridingar skulle oppstå. Prosjektleiari har gjort denne vurderinga i samband med samanstillinga til nytt investeringsprogram for Vestland, og harmonisering av føresetnadane som ligg i investeringsbudsjetta frå Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar.

Tilråding 3

Investerings- og finansieringsprogram for fylkesveggar vert innarbeidd i budsjett.

3.3 Investeringsprogram kollektiv 2020–23

Investeringsprogrammet for mobilitet og kollektiv med tilhøyrande finansieringsprogram vert presentert i tabellen under. Tala er i faste 2020-kr. Prosjektleiari vil under omtale endringane som er gjort i investeringsprogrammet, i høvedet som vart lagt fram for fellesnemnda våren 2019.

Investeringsprogrammet består av løyvingar til spesifikke prosjekt og ein sekkepost – Terminalbygg/ sjåførfasilitetar. Prosjektleiari vil spesifisere denne sekkeposten i samband med framlegginga av budsjettdokumentet i neste møte i finansutvalet, 13. november.

Investeringar (tal i 1000kr)	Sum i perioden	2020	2021	2022	2023
Mobilitet og kollektiv	5 691 700	2 421 800	1 927 900	1 076 600	265 400
Ferjekontraktar - ladeinfrastruktur	396 100	396 100	0	0	0
Automatisk passasjerteljing	12 300	3 000	3 100	3 100	3 100
Løysingar for sal og billettering	42 900	12 000	10 300	10 300	10 300
API'ar og datavarehus	14 300	5 000	3 100	3 100	3 100

Tabellen held fra på neste side

"Bus as a Service" (BaaS)	34 600	10 000	8 200	8 200	8 200
Mobilitetstenester (inkl. pilot best.løys.)	14 300	5 000	3 100	3 100	3 100
Trafikantinformasjon	16 300	4 000	4 100	4 100	4 100
Bom Voss kollektivpunkt	200	200	0	0	0
Bybanen i Bergen – Vognmateriell	196 300	83 000	18 900	94 400	0
Bybanen – Byggjesteg 4	4 870 800	1 896 000	1 848 400	921 600	204 800
Bybanen – Byggjesteg 5	61 500	0	20 500	20 500	20 500
Terminalbygg/sjåførfasilitetar	32 100	7 500	8 200	8 200	8 200
Sum investering	5 691 700	2 421 800	1 927 900	1 076 600	265 400

Finansiering (tal i 1000kr)	Sum i perioden	2020	2021	2022	2023
Statleg tilskot	2 662 500	1 031 000	953 300	565 500	112 700
Bompengar	2 466 200	948 000	934 400	471 100	112 700
Enova- tilskot	140 200	140 200	0	0	0
Lånemidlar	422 800	302 600	40 200	40 000	40 000
Sum finansiering	5 691 700	2 421 800	1 927 900	1 076 600	265 400

Tidsforskyving for vedtekne prosjekt

Prosjektlear har oppdatert det samla investeringsprogrammet for mobilitet og kollektiv i tråd med forventa framdrift for investeringsprosjekta. Dette gjeld forskyvingar frå 2019, som er handsama i tertialrapportane i Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommune, samt oppdatert framdrift i høve føresetnadane som ligg til grunn for prosjekta p.t.

Endring i kostnadsoverslag og føresetnader for enkelte prosjekt

Bybanen i Bergen – Vognmateriell

Etter at kontraktstingingane for innkjøp av vognmateriell er gjennomført, kjem delar av kjøpesummen til utbetaling noko tidligare enn føresett. Betalingsplanen vert med dette endra noko, og tala i investeringsprogrammet er endra i samsvar med dette. Den totale budsjettsummen for denne investeringa, 276 mill. kr, er ikkje endra.

Bybanen i Bergen – byggjesteg 4

Framdrifta i høve til byggjesteg 4 av bybanen er vorte noko endra samanlikna med det som tidligare er lagt til grunn i budsjettet. Konkret dreier dette seg om at to av delprosjekta på Kronstad og Mindemyren kom seinare i gang enn

planlagt. Dette er relativt mindre endringar i framdrift og løysingar; sett opp mot dei årlege budsjettsummane for dette prosjektet. Den totale ramma for prosjektet er ikkje endra.

Bus as a Service

Digitalisering og ny teknologi legg føringar for utviklinga av kollektivområdet. Hordaland fylkeskommune ved Skyss er med i eit samarbeid for å få etablert standardar og retningsliner for IT-arkitektur i kollektivtrafikken. I 2020 vil to store kontraktsområde starte opp; Bergen Sentrum og Bergen Nord.

Løysingar for sal og billettering

Dette prosjektet har vore med i investeringsplanen, men har fått eit endra kostnadsoverslag. Løysningane på dette området skal i sin heilskap erstatta dagens løysingar. Dette vil som tidlegare meldt krevje investeringsressursar i økonomiplanperioden. Det var tidligare sett av 2 mill. kr til dette prosjektet i 2020; dette er no endra til 12 mill. kr.

API'ar og datavarehus

Prosjektet skal etablere ein tenesteorientert IT-arkitektur for framtidig mobilitet og framtidige kundeløysingar. Tidligare var det sett av 2 mill. kr i 2020 til dette prosjektet. Dette er no endra til 5 mill. kr.

Nye prosjekt

Mobilitetstenester

Dette prosjektet er nytt i høve til det som har vore inne i investeringsplanen til Hordaland fylkeskommune. Våren 2019 gjennomførte Skyss i lag med Tide Buss AS ein mogelegheitsstudie om bestillingstransport. Dette etter vedtak i fylkesutvalet. Pilotprosjektet «HentMeg» i Sauda dannar viktig grunnlag, og inspirasjon for arbeidet. Det er sett av 5 mill. kr til dette prosjektet i 2020, og 3 mill. kr for dei resterande åra i økonomiplanperioden.

Det er å merka seg at fleire av prosjekta over er investeringar som flyttar grensesnitt mellom fylkeskommunen og operatørane, og dette vil i sum gje innsparingar i drifta til fylkeskommunen. Meir spesifikke tal kring dette kjem ein attende til ved framlegginga av budsjettdokumentet i neste møte i finansutvalet, 13. november.

Tilråding 4

Investerings- og finansieringsprogram for kollektiv vert innarbeidd i budsjett 2020. Investeringsprogrammet for kollektiv vert detaljert og innarbeidd i budsjett 2021/økonomiplan 2021–2024.

4 Driftsbudsjett 2020

4.1 Budsjett 2020 – rammer

Endeleg budsjett per sektor er stilt opp i tabellen under. Budsjettrammene innehar justeringar og endringar som følgje av eingongskostnadar, statsbudsjettet, vedtak i fellesnemnda som finansutval og tekniske justeringar. Dette i høve til budsjettrammene som er vedteke i fellesnemnda som finansutval.

Innarbeidd i desse budsjettrammene er tiltak med ei samla innsparing på 100 mill. kr.

/ 1000 kr

Sektor	Budsjettrammer
Felles	- 8 684 834
Politisk styring, kontrollutval og organisasjon og økonomi	754 688
Strategi og digitalisering	169 834
Tannhelse	268 229
Kultur, idrett og inkludering	292 060
Infrastruktur og veg	980 792
Mobilitet og kollektiv	2 540 125
Innovasjon og næringsutvikling	225 889
Opplæring og kompetanse	3 453 217

I vedlegg 1 syner tabellen budsjett pr løyvingnivå.

I vedlegg 2 vert det presentert oversikt som syner oppdatert budsjett per avdeling i høve desse endringane:

- tekniske justeringar
- eingongstiltak
- endringar frå vedteke i arbeidsdokument 5/19
- statsbudsjettet

Vedlegget består av to tabellar. Ein for sektornivå og ein for løyvingnivå.

Justeringar av teknisk karakter gjeld mellom anna flyttingar mellom avdelingar for å tilpasse budsjettet ny organisering og sikre at budsjettmidlane ligg der utgiftene skal først. Vidare er rammene justert for lønsoppgjer i 2019, og prisjustering til 2020kr.

Endringane knytt til eingongstiltak blei omtala i førre arbeidsdokument og er knytt til at det i Hordaland fylkeskommune sitt budsjett 2019 har vore innarbeidd tiltak som ikkje har varig finansiering, og difor må reverserast i budsjettet for 2020. I vedlegg 3 er det spesifisert kva type eingongskostnader som er trekt ut av budsjettet for 2020.

For endringar i høve arbeidsdokument 5/19 vert det vist til dokumentet, og endringar i høve statsbudsjettet er omtala i punkt 2 i dette dokumentet.

Tilråding 5

Finansutvalet sluttar seg til sektorrammene slik dei går fram nedanfor. Tal i 1000 kr.

Felles	-8 684 834
Pol. styring, kont.utv og org. og øk.	754 688
Strategi og digitalisering	169 834
Tannhelse	268 229
Kultur, idrett og inkludering	292 060
Infrastruktur og veg	980 792
Mobilitet og kollektiv	2 540 125
Innovasjon og næringsutvikling	225 889
Opplæring og kompetanse	3 453 217

4.2 Kapitalutgifter

Avdrag

I salderinga som vart skissert i arbeidsdokument 5/19 vart det rådd til å redusere avdraga med 175 mill. kr. I økonomiplanane 2019–2022 for dei to fylkeskommunane var det til saman ført opp 791 mill. kr i avdrag i 2020. Prosjektleiaren legg til grunn at denne summen vert sett ned med 175 mill. kr til 616 mill. kr.

Renteutgifter

Renteutgiftene vert rekna ut på grunnlag av marknaden sine forventningar til 3 mnd. Nibor, med tillegg av ein margin. Ved inngangen til oktober er prognosen for pengemarknadsrenta i 2020 1,79 %. For nye lån er det lagt til ein margin på 0,5 %.

Norges Bank sette opp styringsrenta med 0,25 % i september. Forventa pengemarknadsrenta for 2020 har auka med 0,09 % sidan juni, då ein sist gjorde utrekningar av renteutgiftene (Jfr. arbeidsdokument 4/19) Renteutgifter på lån er no rekna å bli 328,8 mill. kr i 2020. Dette er 14,5 mill. kr høgare enn lagt til grunn i arbeidsdokument 4.

Renteinntekter og rentekompensasjon er rekna til 110,9 mill. kr. Netto renteutgifter vert 217,9 mill. kr.

Utsikter i økonomiplanperioden

I økonomiplanperioden 2020–23 vil netto renteutgifter auke med om lag 100 mill. kr, og det vert ein auka belastning i drifta til fylkeskommunen. Årsaka til dette er i hovudsak ei aukande lånegjeld – som fører til auka renteutgifter, og at renteinntektene vil gå ned i takt med bruk av fondsmidlar i økonomiplanperioden. Gjelda vil auke med om lag 6 mrd. kr i økonomiplanperioden, og avdraga vil auke med 216 mill. kr.

Vidare vil rentekompensasjonen fylkeskommunen får frå staten gå ned. I statsbudsjettet for 2018 blei ikkje ny låneramme for rentekompensasjonsordninga for fylkesvegar vidareført. Investeringsramma som ligg til grunn for rentekompensasjon for investeringar på veg og skulebygg aukar difor ikkje, og rentekompensasjonen vil dermed gå ned i komande økonomiplanperiode.

Tilråding 6

Nye føresetnader for kapitalinntekter og utgifter vert lagt til grunn for budsjett 2020.
Netto renteutgifter vert auka med 14,5 mill. kr.

4.3 Pensjonskostnader/amortisering av premieavvik

Pensjonspremien fylkeskommunen betaler kan variere relativt mykje frå år til år. For å jamne ut dette, er det fastsett i rekneskapsforskrifta at ein skal belaste rekneskapan med ein kostnad som vert rekna ut frå langsiktige føresetnader. Skilnaden mellom betalt premie og utrekna pensjonskostnad vert kalla premieavvik.

Premieavviket kan anten kostnadsførast fullt ut i rekneskapan det etterfølgjande året, eller fordelast over 7 år. Sogn og Fjordane fylkeskommune har praktisert det første alternativet, medan Hordaland har valt det andre alternativet. For Vestland fylkeskommune må det veljast ei sams løysing.

I den pressa økonomiske situasjonen Vestland fylkeskommune er i, foreslår prosjektleiaren å fordele amortiseringa av premieavvik over 7 år. Det er på den måten ein oppnår det

som var intensjonen med ordninga, å jamne ut svingingane i pensjonspremien.

Amortisering av tidlegare premieavvik vert budsjettert med 79,7 mill. kr i 2020.

Premieavviket som er venta å oppstå i 2020 er høgare enn nokon gong. I følgje prognosane frå pensjonsselskapa vil årets premieavvik i 2020 bli om lag 208 mill. kr.

Tala som er oppgjevne ovanfor er førebelse. Dei vil endre seg om fleire tilsette skal inn i fylkeskommunen si pensjonsordning (m.a. frå Statens vegvesen).

Tilråding 7

Finansutvalet legg til grunn at premieavviket i Vestland fylkeskommune vert amortisert over 7 år.

4.4 Innsparingstiltak og meirbehov

Tabellen nedanfor viser sektorane sine tiltak som del av budsjettutfordringa på 100 mill. kr:

Sektor og tiltak	Mill. Kr
OPPLÆRING OG KOMPETANSE	
Rammereduksjon	-36,0
Meirbehov	
Digitale læremiddel NDLA	6,2
Gjesteelevar	7,5
Lærlingtilskott	16,0
Sum meirbehov	29,7
Innsparingstiltak	
Utstyrsmidlar til dei vidaregåande skulane i driftsbudsjettet	-6,2
Elev-pc ordning i Vestland	-7,8
Restmidlar utgifter til lokale, vgs	-2,0
%-vis nedtrekk i økonomiske rammene skulane i SFFK, same nivå som HFK	-6,4
%-vis nedtrekk i økonomiske rammene skulane i SFFK, tilpassa opplæring	-0,8
Skulefrukost	-8,5
Meningokkoksine	-4,2
Tilbod til toppidrettsutøvarar (Olympiatoppen Vest)	-1,0
Skulepsykologar	-5,0
Nedtrekk særskilde tiltak for auka gjennomføring	-2,0

Tabellen held fra på neste side

Sektor og tiltak	Mill. Kr
Endring skular	-20,3
Fagskuleutdanning-restmidlar	-1,5
Sum innsparingstiltak	-65,7
MOBILITET OG KOLLEKTIV	
Rammereduksjon	-41,0
Innsparingstiltak	
Takstkompensasjon ferje	-4,6
Innleige vektarar på nattavgangar Bybanen	-5,5
Avslutte ordninga med arbeidsreiser for TT-brukarar	-8,0
Diverse kostnader buss	-18,2
Turistrute Hardanger – bedre kontraktpris	-3,5
Serviceinje Bergen	-1,2
Sum innsparingstiltak	-41,0
INNOVASJON OG NÆRINGSUTVIKLING	
Rammereduksjon	-1,0
Innsparingstiltak	
Stillingsreduksjonar	-1,0
Sum innsparingstiltak	-1,0
ORGANISASJON OG ØKONOMI	
Rammereduksjon	-7,0
Innsparingstiltak	
Gevinstrealisering og stillingsreduksjon som følge av nytt økonomisystem	-1,0
Redusert tenestekjøp	-2,0
Redusert vedlikehald / tilbakeføringskostnader på utleiebygg	-1,5
Redusert vikarbruk reinhald	-1,0
Redusert tal stillingar i bygningsdrift og reinhald	-1,5
Sum innsparingstiltak	-7,0
INFRASTRUKTUR OG VEG	
Rammereduksjon	-6,0
Innsparingstiltak	
Redusert dekkelegging	-6,0
Sum innsparingstiltak	-6,0

Sektor og tiltak	Mill. Kr
TANNHELSE	
Rammereduksjon	-5,0
Innsparingstiltak	
Innsparing provisjon	-2,0
Innsparing overtannlegar	-2,6
Innsparing fast tillegg	-0,1
Innsparing av kursmidlar	-0,3
Sum innsparingstiltak	-5,0
STRATEGI OG DIGITALISERING	
Rammereduksjon	-1,0
Innsparingstiltak	
Reduksjon konsulentbruk IKT	-0,5
Lisensar	-0,5
Sum innsparingstiltak	-1,0
KULTUR	
Rammereduksjon	-3,0
Innsparingstiltak	
Stillingsreduksjonar	-3,0
Sum innsparingstiltak	-3,0
Totalsum	-100,0

Det vert vist til vedlegg 4 for eit meir detaljert oversyn der tiltaka er omtala nærare og der det i tillegg er konsekvensvurderingar.

Tilråding 8

Finansutvalet legg prosjektleiar sitt framlegg til omprioriteringar og innsparingstiltak på sektornivå til grunn for budsjett 2020, jf. vedlegg 4.

5 Sektorbudsjett 2020

5.1 Sektorbudsjett 2020 – Organisasjon og økonomi inkl. politisk styring

Vedtaksnivå	Løyvingsnivå	Budsjett i 1000 kr
FU	Politisk styring	55 444
FU	Eigedom - drift og vedlikehald	446 831
FU	Administrasjon av organisasjon og økonomi	232 080
FU	Org. og øk tiltaksmidlar	10 000
Sum		744 355

Politisk styring

Politisk styring omfattar utgifter til politiske utval, partistønad og råvdeldkonto for utvala. Fylkeseldreråd, Råd for menneske med nedsett funksjonsevne og medverknadsorgan for ungdom vert også budsjettert her.

Ved fastsetjing av godtgjerslesatsar for Vestland fylkeskommune la ein til grunn at utgiftene skulle liggje på same nivå som summen av det dei to fylkeskommunane brukte til føremålet. Ein har halde seg til dette prinsippet ved utarbeiding av budsjettforslaget.

I den pressa økonomiske situasjonen fylkeskommunen er i, har prosjektleiaren ikkje lagt inn disposisjonskonti for dei faste utvala. Disposisjonskontoen for fylkesutvalet er 2 mill. kr.

I høve vedteke reglement for godtgjersler til folkevalde i Vestland fylkeskommune er ikkje opposisjonstilskotet vidareført. Vidare vert det ein innsparing knytt til politisk rådgjevar ved samanslåinga. Dette gjev ei samla innsparing på om lag 1,4 mill. kr. Om lag 1 mill. kr av dette vert innanfor avdelinga organisasjon og økonomi, resterande innsparing bidreg til salderinga.

Eigedom – drift og vedlikehald

Dette løyvingsnivået omfattar profesjonell forvaltning, drift, vedlikehald og utvikling av heile eigedomsmassen til Vestland fylkeskommune.

Løns- og personalkostnader for drifts- og reinhaldspersonell er budsjettert her.

Administrasjon av organisasjon og økonomi

Stabsavdelinga for organisasjon og økonomi skal levere gode fellestenester og sikre forsvarleg drift av Vestland fylkeskommune.

Avdelinga omfattar følgjande seksjonar:

- Politisk sekretariat
- Juridiske tenester
- Økonomi
- Innkjøp
- HR
- Kommunikasjon
- Eigedom

Løyvinga skal dekke løns- og personalkostnader knytt til seksjonane. Vidare vert hovudtillitsvalde og lærlingar i fylkeskommunen budsjettert her. Andre tiltak som vert budsjettert under avdelinga er opplæringstiltak, organisasjons- og leiarutvikling, personalforsikring og velferdstiltak.

Org. og øk Tiltaksmidlar

Under tiltaksmidlar er det sett av ein sum til attføring og omstilling.

Tilråding 9

Finansutvalet sluttar seg til budsjettfordelinga på løyvingsnivå, og ber prosjektleiar legge denne til grunn for det vidare budsjettarbeidet.

5.2 Spesifisert budsjett 2020 – Løyvingsnivå kontrollutval

Vedtaksnivå	Løyvingsnivå	Budsjett i 1000 kr
KU/FU	Kontrollutval	10 333
Sum		10 333

Løyvingane omfattar kontrollutvalet, sekretariat for kontrollutvalet og kjøp av revisjonstenester.

Det er budsjettert med 5 årsverk. I tillegg har kontrollutvalet behov for noko midlar i reserve dersom det dukkar opp saker som gjer det nødvendig å kjøpe meir ekstern bistand. I budsjettforslaget for 2020 er det ført opp 0,5 mill. kr til kjøp av tenester. Deloitte AS er valt som revisor for Vestland fylkeskommunegjeld fram til 30.06.2024.

Budsjettforslaget frå kontrollutvalet inneber ei innsparing på 1,44 mill. kr samanlikna med budsjetta dei to fylkeskommunane hadde. Ein oppnår med det ei innsparing på å slå saman dei to einingane.

Innspela til dette framlegget til budsjett er det sekretariat for KU som har kome med.

Tilråding 10

Finansutvalet tek framlegg til budsjett for 2020 på løyvingsnivå Kontroll og revisjon til vitande.

5.3 Sektorbudsjett 2020 – Strategisk utvikling og digitalisering

Vedtaksnivå	Løyvingsnivå	Budsjett i tusen kr
FU	Plan, analyse, klima og folkeh.	43 930
FU	IKT og digitalisering	119 666
FU	Administrasjon av strategi og digitalisering	6 238
Sum		169 834

Plan, analyse, klima og folkehelse

Løyvinga skal dekke løns- og personalkostnadar knytt til seksjonane plan, klima og folkehelse og statistikk, kart og analyse. Utover løns- og personalkostnadar skal midlane mellom anna nyttast innanfor desse områda:

- Folkehelse
- Klima
- Senter og stadutvikling
- Plan- og utviklingsarbeid

Fylkeskommunen skal vere pådrivar, og støtte opp om folkehelsearbeidet i kommunane gjennom satsingar, tilskotsmidlar, prosjekt og utvikling av møteplassar.

Det skal arbeidast for at fylkeskommunen skal vere initiativtakar og nøkkelaktør i arbeidet med ei klimavenleg og berekraftig samfunnsutvikling. Satsingane omfattar både utsleppsreduksjon og klimatilpassing, med utgangspunkt i gjeldande klimaplanar. Løyvinga skal også nyttast til tilskot til prosjekt innan stadutvikling og planlegging.

Vidare vil løyvinga i 2020 gå til prosessen med utarbeiding av regional planstrategi, og å følge opp tiltak i handlingsprogram knytt til regionale planar seksjonen har ansvar for, og samlingar m.m. for kommunane.

Seksjonen for statistikk, kart og analyse skal vere i front på kommunale og regionale analyser for å stø kommunane, fylkeskommunen og politikarar i utviklingsoppgåver, løfte fram viktige samfunnsutfordringar gjennom formidling av kunnskap og analyser, og sørge for offentleg tilgjengeleg kartdata og statistikk til regionalt og kommunalt arbeid med plan- og byggjesaker og folkehelse.

IKT og digitalisering

Løyvinga skal dekke løns- og personalkostnadar knytt til seksjonane IKT og digitalisering. Digitalisering skal bidra til å digitalisere fylkeskommunen gjennom fornying, forenkling og forbetring på ein slik måte at vi både effektiviserer prosessar og utnyttar ressursane meir hensiktsmessig. Ei målsetjing med dette arbeidet er at ein gjennom strukturert kartlegging skal sørge for at digitalisering og effektivisering i organisasjonen hentar ut best mogleg gevinst i form av enten økonomisk innsparing eller betra kvalitet.

Vidare skal løyvingsnivået dekke utgifter knytt til drift og vedlikehald av IKT-system og IKT-infrastruktur, lisenskostnadar for sentrale IT-system, sambandskostnadar, internettlinjer og M2M-abonnement.

Administrasjon av strategi og digitalisering

Løyvinga skal dekke løns- og personalkostnadar knytt til leing og stabsfunksjonar.

Tilråding 11

Finansutvalet sluttar seg til budsjettfordelinga på løyvingsnivå og ber prosjekteiar legge denne til grunn for det vidare budsjettarbeidet.

5.4 Sektorbudsjett 2020 – Tannhelse

Vedtaksnivå	Løyvingsnivå	Budsjett i 1000 kr
FU	Pasientbehandling	234 991
FU	Administrasjon av tannhelse	33 238
Sum		268 229

Pasientbehandling

Under pasientbehandling ligg pasientgruppene som er prioriterte og andre betalende pasientar, samt områdeleiarane og alle yrkesgrupper tilknytt behandlinga. Teknisk avdeling sine aktivitetar er i hovudtrekk også knytt til pasientbehandling på klinikkane.

Lov om tannhelsetenester § 1-3 definerer dei prioriterte gruppene som:

- barn og unge 0–20 år
- psykisk utviklingshemma i og utanfor institusjon
- eldre, langtidssjuka og uføre i institusjon eller i heimesjukepleie

Vestland fylkeskommune og har ansvar for drift av Tannhelsetenesta sitt kompetansesenter (Tk) Vestland i Bergen. I tillegg ligg også Tannlegevakta i Bergen, tannbehandling i narkose på Haukeland universitetssjukehus, Førde sjukehus og Stord sjukehus samt eit poliklinisk tilbod om tannbehandling i narkose.

Tannhelsetilbodet i Vestland skal vera regelmessig og oppsøkjande, og førebygging skal prioriterast framfor behandling. Tannhelsetilbodet omfattar om lag 170 000 innbyggjarar med ein lovfesta rett til tannhelseteneste. Om lag 23 000 vaksne, betalende personar får årleg si tannbehandling i Vestland tannhelseteneste.

Administrasjon av tannhelse

Under administrasjon ligg tilsette tilknytt økonomi, personal og fag; samt teknisk gruppe og fellesutgifter.

Tilråding 12

Finansutvalet sluttar seg til budsjettfordelinga på løyvingsnivå, og ber prosjektleiar legge denne til grunn for det vidare budsjettarbeidet.

5.5 Sektorbudsjett 2020 – Kultur, idrett og integrering

Vedtaksnivå	Løyvingsnivå	Budsjett i 1000 kr
HU - kultur	Arkiv	11 667
HU - kultur	Bibliotek	13 092
HU - kultur	Kulturformidling	17 250
HU - kultur	Kulturarv	98 888
HU - kultur	Inkludering, strategi og analyse	7 476
HU - kultur	Kunst- og kulturutvikling	105 858
HU - kultur	Idrett og friluftsliv	28 895
HU - kultur	Administrasjon av kultur og idrett	8 934
Sum		292 060

Arkiv

Oppgåvene omfattar private og offentlege arkiv, foto, tradisjonsmusikk, stadnamn og audiovisuelt kjeldemateriale. Oppgåvene i 2020 vil i stor grad bestå av kartlegging, nettverksbygging, innføring av nye databaseløysingar for lagring og formidling og sikring av gode oppbevaringstilhøve.

Bibliotekutvikling

Etter Folkebiblioteklova skal fylkeskommunen ivareta regionale bibliotekoppgåver og regional bibliotekutvikling, og er bibliotekfagleg rådgjevar for kommunane og biblioteka i vidaregåande opplæring. Ei sentral oppgåve er å utvikle og oppdatere kompetansen til bibliotektilsette i fylket. Vidare skal ein sikre innbyggjarane i Vestland tilgang til e-medium og digitale ressursar.

Kulturformidling

Eit mangfald av kunst- og kulturuttrykk skal formidlast til alle elevar i grunnskulen og den vidaregåande skulen finansiert gjennom den kulturelle skulesekken – DKS-midlar.

Kulturarv

Vestland fylkeskommune er forvaltingsstyresmakt med mynde heimla i kulturminnelova. Dette gjeld ei rekkje statlege og regionale oppgåver innan kulturminnevernet. Ansvarsområdet gjeld og utforming av museumspolitikken i fylket. Oppgåver elles er m.a. arkeologiske registreringar i arealplansaker, forvaltning av fylkeskommunale og statlege tilskotsordningar og rådgjevingsteneste.

Inkludering, strategi og analyse

Området Inkludering, strategi og analyse har særleg ansvar for oppfølging av fylkeskommunen sine oppgåver innan inkludering og integrering. Fylkeskommunen får nye oppgåver innan integrering, knytt til mellom anna busetnad, rettleiing

av kommunar, forvaltning av tilskotsordningar og arbeid med kulturforståing. Kunnskapsproduksjon og analyse av det samla kultur- og idrettsområdet gjennom kulturstatistikk Vestland, høyrer også inn under dette området.

Kunst- og kulturutvikling

Området skal ivareta utviklings- og forvaltningsoppgåver på det kunst- og kulturpolitiske feltet.

Ansvarsområdet gjeld m.a. forvaltning av økonomiske tilskot og kulturpolitiske verkemiddel som driftstilskot til organisasjonar og institusjonar.

Idrett og friluftsliv

Oppgåvene innanfor fagområdet fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er heimla i regionale planar.

Visjonen «Fysisk aktiv kvar dag» har som målsetjing at alle i Vestland skal kunne vere aktive etter eigne ønskje og føresetnader på allment tilgjengelege område i naturen og i anlegg i deira nærmiljø. Vestland fylkeskommune får overført nye oppgåver knytt til statleg sikra friluftsområde og skjærgardstenesta.

Stab

Staben har ansvar for fellesoppgåver og oppgåver som elles ikkje fell inn under dei andre løyvningsnivåa innan sektoren. Oppgåver elles er m.a. økonomistyring og ivaretaking av rutinar og regelverk.

Tilråding 13

Finansutvalet sluttar seg til budsjettfordelinga på løyvningsnivå, og ber prosjektleiar legge denne til grunn for det vidare budsjettarbeidet.

5.6 Sektorbudsjett 2020 – Infrastruktur og veg

Vedtaksnivå	Løyvningsnivå	Budsjett i 1000 kr
HU - kollektiv og veg	Veg- drift og vedlikehald	959 895
HU - kollektiv og veg	FTU-midlar	11 376
HU - kollektiv og veg	Administrasjon av infrastruktur og veg	8 624
HU - kollektiv og veg	Andre tiltak - infrastruktur og veg	897
Sum		980 792

Veg – drift og vedlikehald

Kostnadsutviklinga i driftskontraktene dei siste åra har vore større enn kompensasjonen gjennom kommunal deflator. I tillegg har budsjettet til drift og vedlikehald i Hordaland fylkeskommune ikkje vore tilstrekkeleg til å ta høgde for hendingar som påverkar vegstrukturen og krev akutte tiltak. Det har såleis vore nødvendig å omprioritere omlag 110 mill. kr av vedlikehaldsmidlane til drift.

I budsjettet for 2020 vert det no det teke høgde for at løyvinga til drift av vegnettet skal vere realistisk for å kunne handtere hendingar i eit normalår.

Vidare er budsjettet redusert med 87 mill. kr i høve til førebelse rammer frå juni knytt til at «eingongstiltak» relatert til dekkelegging (45 mill. kr) og trygg skuleveg/punktutbetring (42 mill. kr) er trekte ut.

Vedlikehaldsbudsjettet vert som eit resultat av dette svært knapt. Innanfor rammene er det i all hovudsak berre rom for å følgje opp bindingar og nødvendige tiltak.

Sogn og Fjordane har løyvd midlar til oppgradering som følgjer av tunelltryggleiksforskrifta på vedlikehaldsbudsjettet. For å saldere budsjettet vert desse tiltaka no overført til investeringsbudsjettet frå 2020, slik praksis har vore i Hordaland med ei netto løyving på 115 mill. kr. Dette er bindingar knytt til oppfølginga av pågåande prosjekt. Vidare saldering av budsjettet er gjort mot dekkelegging med ein samla reduksjon på om lag 90 mill. kr i høve til nivået i 2019. Med ei samla løyving på 79 mill. kr vil det vere mogleg å legge om lag 120 km nytt dekke.

Det er vidare store utfordringar knytt til bruvedlikehald som det ikkje vil vere mogleg å løyse innanfor gjeldande budsjetttrammer. Forfallet knytt til bruer og kaier er om lag 2 mrd. kr. Hovuddelen av dette ligg i dagens Hordaland. Gjeldande budsjetttrammer gjer det ikkje mogleg å utføre fortløpande vedlikehald av bruene for å hindre forfall som vil medføre store vedlikehaldstiltak seinare eller i verste fall bygging av nye bruer.

Berekningar i MOTIV (Statens vegvesen sin modell for berekning av behov for drift og vedlikehald) syner at behovet til drift og vedlikehald er 1,5 mrd. kr I tillegg kjem kostnader til å ta igjen vedlikehaldsetterslepet på fylkesvegnettet, som for Vestland er berekna til 11-12 mrd. kroner.

Med gjeldande nivå på løyvinga til drift og vedlikehald må vi leggje til grunn at forfallet på vegnettet vil auke.

Førebels er det gjort følgjande fordeling av løyvinga til tiltak (i mill. kr):

Veg – Drift og vedlikehald	Budsjett 2020
Drift	738,3
Vedlikehald	217,7
Tunell – ordinært vedlikehald	30,5
Bru/ferjekai	56,6
Nye bruer – oppbygging etter flaumskade	12,0
Dekkelegging/oppmerking	79,3
Vegutstyr, miljø og andre tiltak	39,4
Administrasjon – fagseksjonane	3,9
Sum Veg – Drift og vedlikehald	959,9

FTU-midlar

Det er sett av 11,4 mill. kr til FTU-midlar. Dette er ei vidareføring av gjeldande rammer Hordaland og Sogn og Fjordane. Det vert lagt opp til at FTU gjer nærare vedtak om fordeling av midlane.

Administrasjon av infrastruktur og veg

Løyvinga på 8,6 mill. kr dekkjer lønns- og personalkostnader knytt til leing og stabsfunksjonar. Det er ikkje teke med auka adm. kostnader som følgje av avvikling av sams vegadministrasjon.

Andre tiltak – infrastruktur og veg

Løyvinga på 0,9 mill. kr dekkjer tilskott til oppfølging av sykkelbyavtaler i Førde og Flora samt årleg tilskott til drift av Tindevegen mellom Årdal og Luster.

Tilråding 14

Finansutvalet sluttar seg til budsjettfordelinga på løyvingnivå og ber prosjektleiar legge denne til grunn for det vidare budsjettarbeidet.

5.7 Sektorbudsjett 2020 – Mobilitet og kollektiv

Vedtaksnivå	Løyvingsnivå	Budsjett i 1000 kr
HU - kollektiv og veg	Buss	1 050 329
HU - kollektiv og veg	Bane	36 701
HU - kollektiv og veg	Båt	280 380
HU - kollektiv og veg	Ferje	889 552
HU - kollektiv og veg	IT, serviceskyss, innfartsparkering, teknisk skyss	197 643
HU - kollektiv og veg	Administrasjon av mobilitet og kollektiv	85 520
Sum		2 540 125

Bilruter

Bussdrifta har stort omfang i Vestland. Totalt for Hordaland var det 766 bussar i produksjon i 2018, på det travlaste tidspunktet i døgeret. I Sogn og Fjordane var det om lag 200 bussar i produksjon på det travleste tidspunktet i døgeret, i tillegg til mange innleidde undertransportørar (t.d. drosje).

Tabellen under syner nøkkeltal for buss i Vestland:

Nøkkeltal buss Hordaland	2016	2017	2018
Påstigingar	44 741 000	56 161 000	56 950 000
Avgangar	2 167 000	2 235 000	2 223 081

Nøkkeltal buss Sogn og Fjordane	2016	2017	2018
Påstigingar	3 500 000	3 120 000	3 010 000
Avgangar	345 000	340 000	345 000

Fylka skil seg ein del frå kvarandre. I Hordaland er ein stor del av volumet sentrert i og rundt Bergen. I Sogn og Fjordane er det ein langt større del av kollektivtransporten som dreier seg om skuleskyss. Nøkkeltala for buss viser samla sett at ein hadde nærare 60 millionar påstigingar i 2018 fordelt på 2,5 millionar avgangar.

Ferjeruter

Med 24 samband langs fylkesvegane vert Vestland eit av dei aller største ferjefylka i landet. I 2020 vil 17 av strekningane ha hybridelektriske ferjer som primært vil køyre elektrisk. Det betyr vesentlege kutt i CO₂-utslepp i fylket. Eit anna skifte

ved ferjedrifta i fylket er overgangen frå netto- til bruttokontraktar i oppstart av dei nye anboda. Dette inneber at kollektiveininga/fylkeskommunen sit på ansvaret for inntektene og operatør utfører drift etter gitt kontrakt. I 2018 var omfanget av ferjetrafikken i Vestland på 5,2 millionar passasjerar og 3,8 personbileiningar (PBE).

Båt

Forutan å vere ein stor aktør på ferjesida har Vestland og ein stor del båtruter, frå lange ekspressruter til meir lokale ruter og skyssbåtar. Med 1,3 millionar reisande er båt eit viktig reisemiddel for mange i fylket. Det er store kontrastar

i passasjeromfanget på båtsambanda, frå bybåten mellom Kleppestø og Strandkaian med nesten 600 000 reisande, til Nord-Solund der om lag 2 200 reiste i 2018.

Bybanen

Bybanens linje 1 trafikkerer strekninga mellom Byparken og Bergen lufthavn Flesland, og er eit populært kollektivtilbod med tilsaman 14 millionar påstigande i 2019 fordelt på 76 000 turar. Linje 2 til Fyllingsdalen er under bygging og vil utvide omfanget av dette tilbodet.

Oppgåvene knytt til drifta av Bybanen er delt mellom kollektiveininga og Bybanen AS. Bybanen AS er heileigd av og vert finansiert av fylkeskommunen.

Administrasjon av mobilitet og kollektiv

Hovudarbeidsområda til avdelinga er planlegging innafor samferdselsområdet, strategi og eigarstyring samt løyveforvaltinga og transportordninga for funksjonshemma. Det er budsjettert med 27 stillingar. Utover desse stillingane omfattar løyvingnivået også dei tidlegare kollektiveiningane Skyss og Kringom. Kostnadane til desse einingane er i hovudsak lønnskostnader.

TT, Serviceskyss, innfartsparkering, Teknisk Skyss

Felles kostnader i eininga omfattar kostnader knytt til ulike driftsoppgåver som kundesentertjenester, kommunikasjon, marknadsføring, inntektssikring, IT-system, infrastruktur, statistikk og digitale tenester.

Transportordninga for funksjonshemma høyrer inn under dette løyvingnivået, og ordninga vil få omlag 16.000 brukarar i Vestland fylkeskommune. Her er og midlar til ymse kontingentar til interesseorganisasjonar som fylkeskommunen er med i. Det er også med budsjett til leige av innfartsparkeringsplassar på Os, Straume, Skogsskiftet, Flesland kai og Knarvik. Ein anna stor post på dette området er vidaregåande skuleskyss. Til sist rommar denne løyvinga også lokale transporttilbod for ungdom.

Kollektivtakstar

Budsjettframlegg legg til grunn ei takstjustering på 2,5 % for buss, bane og båt i Skyss sitt ruteområde. For Kringom sitt område er taksttabellen under utarbeiding. Sistnemnde er kilometerbasert, og vert lagt fram ved handsaminga av budsjettet i finansutvalet 13. november. Det same gjeld ferjetakstane som skal samordnast med taksttabellen som vert laga av vegdirektoratet. Under er takstane som ligg i framlegg for buss og bybane i Skyss sitt område. Takstane er i hovudsak justerte i tråd med den generelle prisveksten (2,5%).

Billett Buss/bane	Takst 2019	Takst 2020
Enkeltbillett vaksen	38	39
Enkeltbillett barn/honnør	19	20
Enkeltbillett kjøpt om bord, vaksen	60	60
Enkeltbillett kjøpt om bord, barn/honnør	30	30
Enkeltbillett Militær	38	39
24-timarbillett vaksen	100	100
24-timarbillett barn	50	50
24-timarbillett honnør	50	50
Periodebillett 7 dg vaksen	245	250
Periodebillett 7 dg barn	115	125
Periodebillett 7 dg honnør	125	125
Periodebillett 7 dg student	145	150
Periodebillett 30 dg vaksen	780	800
Periodebillett 30 dg barn	365	400
Periodebillett 30 dg honnør	390	400
Periodebillett 30 dg student	460	480
Ungdomsbillett 30 dg	365	400
Periodebillett 180 dg vaksen	3 900	4000
Periodebillett 180 dg barn	1 835	2000
Periodebillett 180 dg honnør	1 950	2000
Periodebillett 180 dg student	2 340	2400

Tilråding 15

Finansutvalet sluttar seg til budsjettfordelinga på løyvingnivå og ber prosjektleiar legge denne til grunn for det vidare budsjettarbeidet.

5.8 Sektorbudsjett 2020 – Innovasjon og næringsutvikling

Vedtaksnivå	Løyvingsnivå	Budsjett i 1000 kr
HU - næring	Verdiskaping byar/regionar	124 699
HU - næring	Naturressursar, landbruk og reiseliv	32 898
HU - næring	Forskning, komp og internasjonalisering	26 374
HU - næring	Grøn vekst, klima og energi	11 580
HU - næring	Utviklingsmidlar knytt til alle satsingsområde	19 491
HU - næring	Administrasjon av innovasjon og næringsutv.	10 847
Sum		225 889

Verdiskaping i byar og regionar

Her ligg midlar som skal tildelast Innovasjon Norge og SIVA over den nye posten 553.61 i framlegg til statsbudsjett. I tillegg ligg det midlar til innovasjonsinfrastruktur og breiband. Løyvingsnivået omfattar også ei rekke partnerskapsavtalar og avtalar om driftsstøtte som gjeld ut 2020. Mobiliserings- og nettverksaktivitetar på seksjonen sine oppgåveområde, og lønsmidlar.

Naturressursar, landbruk og reiseliv

Dette gjeld statlege midlar til vassressursforvaltning, der

noko finansierer løn. Løyvingsnivået omfattar også avtalar og støtte til Fjord Norge, destinasjonsselskap, avtale med Statens vegvesen om nasjonale turistveggar i Hardanger, programsatsing innan lokalsamfunnsutvikling og regionale utviklingsprosjekt. I tillegg er midlar knytt til forvaltning av ordningar på landbruksområdet lagt her. Utover dette kjem mobiliserings- og nettverksaktivitetar på seksjonen sine oppgåveområde, og lønsmidlar

Forskning, kompetanse og internasjonalisering

Budsjettet inneheld midlar til etablerartenester, ungt

entreprenørskap, karriererettleiing og integrering. Inkludert i løyvingnivået ligg også forpliktingar ovanfor forskingspartnarar. Ein stor del av aktivitetane i seksjonen vert finansiert med eksterne midlar frå m.a. Kunnskapsdepartementet og EU. I tillegg kjem mobiliserings- og nettverksaktivitetar på seksjonen sine oppgådeområde, og lønsmidlar.

Grøn vekst, klima og energi

Løyvinga omfattar tiltak innanfor grøn vekst, klima og energi. I tillegg kjem mobiliserings- og nettverksaktivitetar på seksjonen sine oppgådeområde, og lønsmidlar.

Utviklingsmidlar knytt til alle satsingsområde

Dette omfattar delar av utviklingsmidlane frå dei to gamle fylka til næringsutvikling og naturressursforvaltning. Det må arbeidast med innretninga av fordelinga som gjeld for Vestland fylkeskommune.

Hovudutvalet skal på møte i februar 2020 fordele midlane på løyvingnivå etter eit strategiarbeid som involverer kommunar, regionar, næringsliv, partar i arbeidslivet, næringsorganisasjonar og andre partnarar, samt politisk leiing.

Adminstrasjon

Avdelinga gjeld løn fylkesdirektør, fagdirektør og stabssesjon, og driftsmidlar for avdelinga.

Tilråding 16

Finansutvalet sluttar seg til budsjettfordelinga på løyvingnivå, og ber prosjektleiari legge denne til grunn for det vidare budsjettarbeidet.

5.9 Sektorbudsjett 2020 – Opplæring og kompetanse

Vedtaksnivå	Løyvingnivå	Budsjett i 1000 kr
HU - Opplæring	Vgs	2 718 864
HU - Opplæring	Fagopplæring	15 758
HU - Opplæring	Vaksenopplæring	78 937
HU - Opplæring	Fagskule	21 081
HU - Opplæring	Spesialund. særskilt tilpassing og oppl	14 712
HU - Opplæring	Andre føremål opplæring	67 852
HU - Opplæring	Opplæring i bedrift	503 156
HU - Opplæring	Administrasjon av opplæring og komp.	32 857
Sum		3 453 217

Vestland fylkeskommune har 45 vidaregåande skular. Skuleåret 2018/19 var det i underkant av 20 000 elevar. Vestland fylkeskommune har tilbod innan alle utdanningsprogram.

Både Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommune jobbar aktivt for å få elevane til å velje yrkesfag. Skuleåret 2018/19 byrja 57% av elevane på eit yrkesfagleg utdanningsprogram.

Vgs

Løyvingnivå vidaregåande skule inkludert spesialundervisning og særskilt tilrettelagt opplæring. I hovudsak omfattar dette midlar til ordinær drift på dei vidaregåande skulane, inkl. landslinene og skulegardane. Dette gjeld pedagogisk leiing, pedagogiske fellesutgifter, drift av

utdanningsprogramma, gratis læremiddel, elev pc-ordninga, eleveksamen, rekruttering og kompetanseutvikling, fellesutgifter og støttefunksjonar og skulegardane.

Fagopplæring

Løyvingnivået omfattar dei kostnadane som sektoren har i høve til fagopplæring, og som ikkje inngår i løyvingnivået opplæring i bedrift.

Vaksenopplæring

Løyvingnivå Vaksenopplæring omfattar vidaregåande opplæring for vaksne.

Opplæringslova gjev vaksne rett til vidaregåande opplæring for det året dei fyller 25 år dersom dei ikkje har fullført vidaregåande opplæring tidlegare.

Fagskule

Løyvingsnivå Fagskule omfattar fylkeskommunalt tilskot til eigne fagskular og fellesutgifter fagskular. I tillegg kjem statleg tilskot til fagskuleutdanning (eigne og eksterne fagskular).

Fagskuleutdanning er høgare yrkesfagleg utdanning på nivået over vidaregåande opplæring eller tilsvarande realkompetanse og som har eit omfang tilsvarande minimum eit halvt studieår og maksimum 2 studieår. Fagskuleutdanning skal gje naudsynt kompetanseheving lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er 2 fylkeskommunale fagskular i Vestland fylkeskommune og om lag 1400 studentar får tilbod om fagskuleutdanning.

Spesialundervisning. Særskilt tilpassing og opplæring

Løyvingsnivået omfattar tilpassa opplæring for elevar i eigne vidaregåande skular og private skular, tilbod til minoritetspråklege elevar, ekstra grunnskuleopplæring for minoritetspråkleg ungdom (GMU), kjøp av spesialundervisning, og rettleiingsteneste. I tillegg kjem midlar til omstilling, system- og informasjon, gjesteelevoppgjer og drift av sentraladministrative funksjonar (inngår i kontorbudsjettet for avdeling for opplæring og kompetanse).

Andre føremål opplæring

Dette omfattar driftsmidlar til opplæring for elevar i sosiale og medisinske institusjonar, grunnskuleopplæring, administrasjon og gjennomføring av privatisteksamen, produksjonsskule og tilskott Manger folkehøgskule.

Opplæring i bedrift

Løyvinga omfattar midlar til yrkesopplæringsnemnda, tilskot til lærebedrifter, instruktør opplæring, restteori for lærlingar og lærekandidatar, stimuleringstiltak i fag- og yrkesopplæringa, tilpassa opplæring i bedrift, opplæring av prøvenemnder, fagprøvar, kompetanseprøvar og administrasjon/sentraladministrative funksjonar (inngår i kontorbudsjettet for avdeling for opplæring og kompetanse). Vestland fylkeskommune har om lag 6000 løpande lærekontraktar.

Administrasjon av opplæring og kompetanse

Dette løyvingsnivået omfattar drift av stabsfunksjonane i avdeling for opplæring og kompetanse.

Tilråding 17

Finansutvalet sluttar seg til budsjettfordelinga på løyvingsnivå, og ber prosjektleiar legge denne til grunn for det vidare budsjettarbeidet.

6 Budsjettsaldering

Som tidlegare nemnt er den økonomiske situasjonen så krevjande at hovudfokus er å få lagt til rette for eit saldert opplegg for budsjett 2020. Når det gjeld økonomiplanen for 2021–2023, som vert framlagd 13. november, legg prosjektleiar opp til å saldere desse åra med tekniske innspæringskrav.

Salderingsutfordringa som vart varsla i arbeidsdokument 5/19, var på om lag 490 mill. kr. Tabellen under viser dei endringane som er gjort i arbeidsdokument 6/19, samt sluttsaldering for budsjett 2020:

Saldering av budsjett 2020

Innarbeiding av innspæringsstiltak på sektornivå, jf. pkt.4.4. betyr salderingsutfordringa med 100 mill. kr. Statbudsjettet gjev oss også noko meir til tunnelsikkerhetsforskrifta enn det som har vore lagt til grunn. Samla sett gjev verkandane av statsbudsjettet og tilrådde endringar utifrå dette ein nettoeffekt som betyr salderingbalansen med 30 mill. kr.

I sluttsalderinga er rekneskapsoverraskota for 2018, beløpa som ikkje er disponert i Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar, lagt til grunn som eingongsfinansiering. Dette utgjer 70 mill. kr. Dette handlingsrommet kan ikkje vidareførast, og økonomistyringa i dei enkelte åra avgjer om vi får slike midlar framover.

I budsjettføresetnadane har det tidlegare vore lagt opp til å nytte 75,8 mill. kr i driftsmidlar overført til investering. Desse føresetnadane vert no justert i tråd med tilgjengelege midlar i sluttsalderinga. Dette medfører ein reduksjon på 36,6 mill. kr i høve tidlegare beløp, slik at justert beløp i høve driftsmidlar overført til investering vert 39,2 mill. kr etter dette. Desse midlane kjem i tillegg til det tilrådde samla beløpet som er omtala som følgje av statsbudsjettet for 2020 på 497,8 mill. kr.

Den resterande salderinga går mot kor mykje ein kan betale i avdrag i 2020. Det vart i a-dok 5/19 lagt til grunn å redusere avdragsbetalinga med 175 mill. kr i høve det som

		2020
Ubalanse a-dok 5/19		490
Innarbeidde føresetnader frå tidlegare vurderingar		
Auka konsesjonskraftinntekter - jf. øk plan		-40
Auka finansinntekter - jf. øk plan		-53
Innarbeiding av innsparingstiltak på sektornivå, jf. pkt. 4.4		-100
Statsbudsjettet		
Vekst i frie inntekter - i høve føresetnader	-835,5	
Løns og prisvekst - omrekning til 2020 kr	245,8	
Driftsmidlar overført til investering - rassikring	400,4	
Driftsmidlar overført til investering - tunellsikkerheitsforskrifta	89,4	
Driftsmidlar overført til investering - vedlikehald av fiskerihamner	8,0	
KMD-midlar - auke i høve føresetnader	-34,1	
Innovasjon og næring - auke KMD midlar	34,1	
Opplæring og kompetanse - nye oppgåver og innlemming av tilskot	21,6	
Org og øk. avdeling - oveføring av ansvar innan fiskerihamner	2,0	
Kultur - div nye oppgåver	6,5	
Innovasjon og næring - nye oppgåver og innlemming av tilskot	15,7	
Infrastruktur og veg - tilføring av restmidlar som følgje av innlemming av tilskot	14,5	
Mobilitet og kollektiv og mobilitet- komp for veibruksavgift	0,9	
Tannhelse - ny oppgåve innan rusfeltet	0,3	
Nettoeffekt av statsbudsjettet 2020		-30
Andre vurderingar		
Driftsmidlar til investering - reversering av føresetnadar		-37
Nye føresetnader for netto renteutgifter		15
Ubalanse før sluttsaldering		245
Sluttsaldering av budsjett 2020		
Bruk av rekneskapsoverskot 2018 HFK/SFFK		-70
Redusert avdrag		-175
Totalbalanse		0

oppheveleg har vore avsett til dette. Prosjektlear legg opp til å halde på denne reduksjonen for å få eit balansert budsjett i 2020.

Saldering av økonomiplan 2021–23 – teknisk saldering

Som nemnt over vil det i framlegging av budsjettet bli lagt opp til teknisk saldering av økonomiplanen for 2021–23.

Tilråding 18

Finansutvalet sluttar seg til prosjektlear sitt framlegg til saldering av budsjett 2020.

7 Økonomiplan 2021–2023

7.1 Tiltak i økonomiplanperioden

Prosjektlear legg i dette arbeidsdokumentet opp til tiltak konkretisering av tiltak for redusere sektornivået med samla 100 mill. kr i 2020. Prosjektlear har tidlegare signalisert at innsparingstiltaka må trappast opp med nye 100 mill. kr på sektornivå kvart år. Det vert gjort ei ny vurdering av dette i samband med arbeidet med økonomiplan 2021–2024. Den mellombelse salderingsløyisinga med reduserte avdrag og bruk av rekneskapsoverskot vil ikkje vere berekraftig eller mogleg å gjennomføre i økonomiplanen.

Prosjektlear legg til grunn at budsjett 2020 vert vidareført i økonomiplanperioden ved fylkestinget si budsjetthandsaming i desember. Ny økonomiplan skal leggjast fram for fylkestinget i juni 2020 og vil leggja føringar for budsjettarbeidet for 2021.

Prosjektlear si tilnærming til vidare arbeid

Salderingsløyisinga for 2020 må sjåast på som kortsiktig, og vi må arbeide målretta for å finne dei langsiktige løyisingane for økonomisk balanse i Vestland. Sjølv om i løpet av 2019 har fått betre oversikt over utgiftsnivået i 2020, er det førebels svært usikre føresetnader for åra 2021–23. Prosjektlear vil peike på to viktige parameter i økonomien som vil utfordre oss ytterlegare framover:

- Anbud på buss, båt og ferje – miljøkrav
- Ambisøst investeringsprogram – kapitalutgifter
- Uvisse knytt til vidareføring av tunnelsikkerhetsmidlar og fordeling av vedlikehaldsmidlar på fylkesveg

Nye anbud på kollektivsida vil framleis vere ein stor økonomisk uvisse framover. Prosjektlear vil minne om at det lagt opp til nye anbud på båt frå 2022, som vil utfordre situasjonen ytterlegare.

Den samla lånegjelda ved inngangen til 2020 vil vere mellom 13 og 14 mrd. kr. Dette er eit svært høgt nivå. Investeringsprogramma som ligg vedlagt i dette arbeidsdokumentet viser ein sterk auke i lånegjelda i perioden – frå eit høgt nivå. Prosjektlear er uroa over denne utviklinga, og den auka belastninga dette vil ha.

Frå statleg hald er det signalisert at det kan kome endringar i tildelingane av midlar knytt til fylkesveggar i 2022, samt at det er uvisse om tunellsikkerhetsmidlane vert vidareført utover 2020. Samla vil desse endringane kunne gje Vestland ein reduksjon på om lag 160 mill. kr frå 2022.

I første omgang vil prosjektlear fokusere på nokon prinsipp som vert viktige både frå administrativ og politisk side, for å oppnå eit felles mål om at Vestland fylkeskommune skal tilpasse seg den økonomiske realiteten i åra framover.

Prosjektlear meiner følgjande prinsipp bør ligge til grunn for arbeidet framover.

Investeringsnivå, lånegjeld og kapitalutgifter

Vi må framover ha stort fokus på utvikling i lånegjeld, avdragsbetaling og driftsmidlar til investering. Målsetnaden for dette arbeidet er å bremse gjeldsutviklinga i Vestland. Prosjektlear vil så langt som det let seg gjere legge til grunn desse prinsippa:

- Rassikring skal finansierast av statlege midlar og mva. refusjon. Dette betyr at vi nyttar driftsmidlar overført til investering til føremålet. Dette er eit viktig prinsipp for å ikkje utfordre lånegjelda ytterlegare.
- Midlar til tunellsikkerheitsforskrifta vert overført til investering. Tiltaka for å oppfylle tunellsikkerheitsforskrifta er særskilte utfordrande for fylkeskommunen. Dette har vore peika på, både politisk og administrativt i tidlegare samanhengar. Det er difor viktig å nytte midlane som vi får frå

staten til føremålet, fullt ut til tiltaka. Tiltaka knytt til tunellsikring kostar langt meir enn det vi får i statlege løyvingar til føremålet, men prosjektleiar meiner det er prinsipielt viktig at vi viser at vi nyttar dei statlege midlane vi får. Dersom desse midlane ikkje vert nytta til investeringar, må låneopptaka aukast tilsvarande.

- Avdragsbetaling må ha stort fokus. Dette vil vere eit viktig prinsipp for at ikkje renter og avdrag ta ein for stor del av driftsutgiftene. Aukande renter og avdrag vil, alt anna likt, medføre at i driftsutgiftene på sektornivå må reduserast.
- Framtidige låneopptak må reduserast. Prosjektleiar vil arbeide vidare med å sjå på moglege reduksjonar i investeringsprogramma i økonomiplanperioden. Det må vurderast både tidsforskyvingar av prosjekt, og om prosjekt må takast ut. Det må også vurderast i kva grad det er aktuelt å sjå på alternative finansieringsløyvingar for investeringane, i form av bidrag av eksterne partar til dømes.

Driftsnivå

Det er i løpet av 2019 sett i gong eit arbeid for å realisere innsparingstiltak på samla 100 mill. kr på sektorane. Desse er no konkretisert på løyvingnivå, jf. omtale i punkta over. Prosjektleiar vil vidare vurdere desse tiltaka i perspektivet varige/ikkje varige tiltak.

I løpet av 2020 vil vi få meir oversikt over den nye organisasjonen og det må arbeidast med å kvalitetssikre budsjettammer i høve faktisk driftsnivå for den nye organisasjonen. Dette vil vere eit viktig arbeid, for å sikre både realisme og for å hente ut potensielle innsparingar i driftsrammene.

Det administrative effektiviseringsprogrammet som nemnd i punkt 7.2 vil vere ein hjelp i arbeidet med å finne varige driftsreduksjonar. Det er viktig å understreke at noko av målsetnaden med dette arbeidet er å sikre god kvalitet i oppgåvene, der både digitalisering og standarisering kan gjere at vi utfører oppgåvene meir effektivt og med betre kontroll. Vidare arbeid med å materialisere dei beste løyvingane frå dei to tidlegare fylkeskommunane vil vere eit viktig bidrag i dette arbeidet.

Prosjektleiar vil arbeide vidare med å definere lovpålagte/ikkje lovpålagte oppgåver. Det vil vere viktig å fokusere på korleis vi løyser dei lovpålagte oppgåvene, og kva vi eventuelt er nøyde å redusere på i høve dei oppgåvene som ikkje er lovpålagde. Prosjektleiar vil kome attende til ein nærare analyse av dette i arbeidet med økonomiplan 2021–2024, i løpet av våren 2020.

Det må takast ansvar, både frå administrativ og politisk side, for å finne dei innsparingstiltak som «smertar minst», for innbyggjarane i Vestland fylkeskommune. Dette arbeidet må ha stor merksemd i 2020, for å finne dei beste, langsiktige løyvingane.

Eksterne rammeføresetnader

Prosjektleiar ser at staten sin vilje og evne til å stille opp i

høve satsinga vår på miljøvenleg teknologi hittil må karakteriserast som minimal. Statsbudsjettet for 2020 viser dessverre dette, og prosjektleiar meiner at vi må sjå på om det er mogleg å gjennomføre dei ambisjonane vi har sett oss. Det bør også vurderast i kva grad vi framover må ha ein garanti for statleg medverknad når vi skal ta ansvar innan meir miljøvenlege løyvingar innan t.d buss, ferje og båt.

Finansutvalet sitt arbeid

Prosjektleiar vil foreslå at finansutvalet tidleg i 2020 startar arbeidet med innrettinga for korleis driftsreduksjonen på 400 mill. kr skal gjennomførast.

Det er viktig å leggje nokre grunnprinsipp og køyrereglar som utgangspunkt for korleis prosessen skal gjennomførast og korleis fordelinga av innsparingssummen skal vere mellom sektorane.

I dette arbeidsdokumentet peikar prosjektleiar på korleis grunnprinsippa og køyrereglane kan utformast og omtalar nokre tiltaksområde det er naturleg å sjå på i prosessen i arbeidet mrd økonomiplanen som fylkesutvalet skal handsame i juni 2020.

Grunnprinsipp og køyrereglar

Prosesen med å redusere drifta med 400 mill. kr må gjennomførast over nokre år. Slik prosjektleiar ser det, er det naturleg at målsetjinga er å tilpasse drifta i løpet av komande økonomiplanperiode.

Prosjektleiar vil peike på følgjande køyrereglar som kan leggast til grunn for prioriteringsdiskusjonane ein vil få framover. Dette gjeld t.d:

- Innbyggjarane må vere i fokus
- Lovpålagde oppgåver opp mot ikkje-lovpålagde
- Konsekvensvurdering av forslag til tiltak før vedtak
- Realistisk budsjettering
- Som ein god arbeidsgjevar skal ein ha respekt for tilsette.
- Aktivt arbeide for å betre rammevilkåra for Vestland fylkeskommune

Prosjektleiar vil peike på at ein i inndelinga av tenestetilbodet/oppgåvene ut frå kva som er lovpålagt/ikkje-lovpålagt også bør stille spørsmål ved om ein skal halde fram med alle oppgåver eller om nokon tilbod kan falle bort/oppgåver avsluttast.

Tilsvarande bør ein vurdere at sjølv om ei oppgåve er

lovpålagt, er ikkje måten oppgåva vert utført på, bunden i like stor grad.

Døme på grunnprinsipp kan vere:

- Kvalitet i tenestetilbodet
- Fokus på samfunnsutviklarrolla
- Prioritering i samsvar med regional planstrategi
- Langsiktig perspektiv på dimensjonering og innretting av tenestene
- Finansiering av tenester gjennom samarbeid og partnerskap

finansutvalet som går nærare inn på dette med siktemål om at fylkestinget vedtek prosess og innretning som del av det komande økonomiplanarbeidet.

Nedanfor går prosjektleiar på dei ulike sektorane og kva område det er naturleg å sjå nærare på i arbeidet med drifts reduksjonane framover.

Prosjektleiar tek sikte på å kome attende med sak til

	Mill. Kr
OPPLÆRING OG KOMPETANSE	
Det vil i oppstartfasen av Vestland fylkeskommune vere naturleg å harmonisere drifta og undervisningstilbodet. Prosjektleiar ser det som naturleg at dei gjeldande skulebruksplanane vert vurdert samla.	
INFRASTRUKTUR OG VEG	
På denne sektoren er det naturleg at ein samordnar og ser under eitt investeringsplanar/regionale transportplanar. På driftssida er det naturleg å gjennomgå vedlikehaldsstrategien for fylkesvegnettet.	
STRATEGI OG DIGITALISERING	
Sektoren har ansvaret for utarbeiding av den regionale planstrategien og vil spele ei viktig rolle for å få oversyn over det langsiktige perspektivet på fylkeskommunen si drift. Knytt opp mot digitaliseringsarbeidet, ser prosjektleiar at dette kan gje innspel til iutvikling av den fylkeskommunale drifta framover.	
KULTUR, IDRETT OG INKLUDERING	
I oppstartfasen av Vestland fylkeskommune er det naturleg å sjå på samordning av tilbod og tenester.	
INNOVASJON OG NÆRINGSUTVIKLING	
For denne sektoren er det viktig å samordne og prioritere tiltak utifrå regional planstrategi og temaplanane som vil gjelde.	

	Mill. Kr
TANNHELSE	
Takstharmonisering er naturleg å gjennomføre og elles gå gjennom spesialisttilbodet.	
MOBILITET OG KOLLEKTIV	
Tilpassing av tilbodet med omsyn til t.d. frekvens i tilbodet, opningstider i døgnet, kor vidt ein skal ta omsyn til at det er parallelle tilbod på same strekninga, at det er veg som kan nyttast i staden for eit båt-/ferjesamband m.v.	
ADMINISTRASJON	
Som det går fram av avsnitt 7,2, har prosjektleiar sett i gang eit program for administrativ effektivisering. Programmet vil gå i perioden fram til 2025 og vil sjå på ulike tiltak for å ha tilstrekkeleg administrativ kapasitet med rett kompetanse i heile fylkeskommunen. I programmet vil ein også gjennomgå arbeidsmåtar og arbeidsmetodar for å tilpasse verksemda til den digitale utviklinga.	
OPPSUMMERING	
I budsjettet for 2020 er det lagt opp til driftstiltak på til saman 100 mill. kr som start på saldering av den samla utfordringa. I komande økonomiplanperiode er målsetjinga å finne varige tiltak for samla 400 mill. kr, slik at Vestland fylkeskommune si drift er tilpassa tilgjengeleg inntektsramme.	
SUM TILTAK	400,0

Tilråding 19

Finansutvalet tek prosjektleiar sitt framlegg til vitande. Prosjektleiar får i oppdrag å foreslå køyrereglar, grunnprinsipp og tiltak for i arbeidet med økonomiplan for perioden 2021–2024.

7.2 Program for administrativ effektivisering 2020–2024

Samla utgifter til drift og administrasjon av nye Vestland fylkeskommune er i storleiken 500 mill. kr. I summen inngår midlane som er direkte knytt til dei administrative løyvningsnivåa i avdelingane, delar av utgiftene til IKT-drift og delar av utgiftene til eigedomsforvaltning. I lys av den krevjande økonomiske situasjonen til fylkeskommunen legg prosjektleiar opp til å effektivisere den administrative drifta med rundt 20 prosent i åra 2020–2024. Samla utgjer dette om lag 100 mill. kr i perioden. Denne innsparinga kjem i tillegg til det

identifiserte behovet for innsparingar i den tenesteytande verksemda på rundt 400 mill. kr i perioden.

Prosjektleiar vurderer ei slik innsparing som både rimeleg og realistisk og prosessen er allereie i gang. I samband med budsjettet for 2020 er det identifisert følgjande administrative innsparingar som går fram av tabellen under. Prosjektleiaren vil kome attende med ytterleigare tiltak til neste møte i finansutvalet.

Avdeling	Tiltak	Sum i mill. kr
Organisasjon og økonomi	Reduksjon administrative stillingar, leigekostnader, tenestekjøp mv	7,0
Strategi og digitalisering	Reduksjon lisenskostnader	1,0
Tannhelse	Reduksjon administrative stillingar, kurs, administrasjonskostnader	3,0
Kultur, idrett og inkludering	Reduksjon administrative stillingar	3,0
Innovasjon og næring	Reduksjon administrative stillingar	1,0
Sum		15,0

Prosjektleiar vurderer at ein stor del av den administrative effektiviseringa vil kunne skje som følgje av naturleg avgang i fylkesadministrasjonen dei næraste åra. Ei oversikt som prosjektleiar har fått utarbeidd, viser at rundt 90 tilsette vil gå av med alderspensjon i tida fram til 2025. Gjennom satsinga på digitalisering og automatisering av arbeidsprosessar er det rimeleg å vente at ein god del av stillingane som vert vakante, ikkje treng erstatta. I tillegg vil prosjektleiar greie ut innsparingspotensialet på ei rekke andre administrative område. I første omgang er det naturleg å sjå nærare på følgjande:

- Vurdere forventa naturleg avgang i kvar avdeling i perioden og utarbeide bemanningsplanar basert på gjennomgang av arbeidsoppgåver og –prosessar
- Vurdere rutinar og tiltak for å styrke intern mobilitet blant tilsette
- Vurdere innretting av budsjett/løyvningsnivå for tydelegare spesifikasjon av midlar til kurs, reiser, møtekostnader mv i kvar avdeling
- Vurdere innsparingspotensial knytt til organisering og innretting av lokale innkjøpskoordinatorar
- Vurdere innsparingspotensial ved å samle ansvaret for innkjøp innan større administrative fellesområde, t.d. kontormøblar, kontormaskinar o.l
- Vurdere standardisering av IT utstyr, sanering av system, potensial for reduserte lisenskostnader mv
- Vurdere innsparingspotensial innan området

personaløkonomi, t.d. potensial for reduserte kostnader gjennom auka gjennomsnittsalder for uttak av alderspensjon, AFP og uførepensjon og reduksjon av sjukefråvær

- Vurdere innsparingspotensial ved å samle og digitalisere mottak for post- og fakturahandsaming
- Vurdere innsparingspotensial knytt til digitalisering og automatisering av arbeidsprosessar
- Vurdere innsparingspotensial innan organisering av drifts- og reinhaldstenester

Prosjektleiar tilrår i tillegg at det vert sett i gang eit utgreiingsarbeid knytt til drift og administrasjon av dei vidaregåande skulane, der Kostra-analysar viser at både Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar driv dyrare enn landsgjennomsnittet.

Tilrådingane frå utgreiingsarbeida vil venteleg vere klare i løpet av første halvår 2020. Prosjektleiar legg opp til årleg oppdatering av aktuelle utgreiingsområde knytt til det administrative innsparingsprogrammet.

Tilråding 20

Finansutvalet tek prosjektleiar sitt framlegg til vitande. Prosjektleiar får i oppdrag å arbeide vidare med program for administrativ effektivisering i samband med utarbeiding av økonomiplan for perioden 2021–2024.

8 Finansielle måltal

Ny kommunelova tre i kraft 01.01.2020. § 14-2, som omtalar kommunestyrets og fylkestingets plikter i økonomiforvaltninga, har slik ordlyd:

- § 14-2. Kommunestyrets og fylkestingets plikter
Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta
- økonomiplanen og årsbudsjettet
 - årsregnskapene og årsberetningene
 - finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi
 - regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
 - regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement)

Jf §14-2 punkt c er det no lovfesta at kommunestyret/fylkestinget;

«selv plikter å vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunen eller fylkeskommunens økonomi».

Dei finansielle måltala skal synleggjera kva som skal til for å ha ein sunn økonomi over tid, og brukast i prioriteringsdiskusjonane i budsjett/ økonomiplanprosessen. Det opp til fylkeskommune sjølv å fastsetja kva finansielle måltal ein vil nytta. Det er vidare fylkeskommunen sjølv som vedtek kva nivå det enkelte målalet skal ha.

Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar har i sine budsjett etablert finansielle måltal/økonomiske nøkkeltal. Hordaland har ein noko lenger praksis enn Sogn og Fjordane i bruk av måltal/nøkkeltal i budsjettet. Men mange av måltala vi bruker er dei same.

Sogn og Fjordane:

- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Rente- og avdragsbelastning
- Disposisjonsfond

Hordaland:

- Gjeldsgrad
- Netto driftsresultat

I tillegg har Hordaland fleire nøkkeltal

- Totalgjeld
- Netto driftskostnader
- Renteutgifter
- Avdrag
- Årlege investeringar

- Lånefinansiering
- Frie inntekter

Med bakgrunn i kva finansielle måltal/nøkkeltal som har vore brukt i dei to fylkeskommunane fram til no rår prosjektleiaren til at Vestland fylkeskommune skal ha følgjande finansielle måltal:

- Netto driftsresultat
- Gjeldsgrad
- Rente- og avdragsbelastning
- Disposisjonsfond

Ein kan ev. supplera med nokre nøkkeltal. Desse finansielle nøkkeltala tar og opp i seg dei opplysningane nøkkeltala Hordaland fylkeskommune har nytta. I tillegg vil dei finansielle måltala gje opplysningar om kva nivå vi ligg på i høve andre fylkeskommunar og i høve kva anbefalte nivå som er sett.

For Vestland fylkeskommune vil dei komande åra, og særskilt 2020, vera ekstraordinære i den forstand at vi skal sy saman to ulike budsjett til eitt med dei utfordringar det gjev. I tillegg har vi ein stor økonomisk utfordring som gjer at å fastsetja eit nivå på dei finansielle måltala er vanskeleg.

I dette dokumentet har ein fokus på å laga eit budsjett for 2020. For 2020 vil måltala på mange måtar «bli det dei blir», medan vi må koma attende til å fastsetja kva nivå dei einskilde måltala skal ha i handsaminga av økonomiplan 2021–2023 (juni 2020).

Dei tilrådde måltala kan kort omtalast slik.

Netto driftsresultat

Fakta:

Netto driftsresultat: Det som er att av driftsinntektene når alle driftsutgifter og finansutgifter (renter og avdrag) er betalt.

Teknisk berekningsutval for kommunesektoren og KMD reknar netto driftsresultat som hovud-indikator for økonomisk balanse i kommunesektoren, og tilrår frå 2014 at netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene over tid bør vera minimum 4%.

Landssnittet i 2018: 3,8 %.

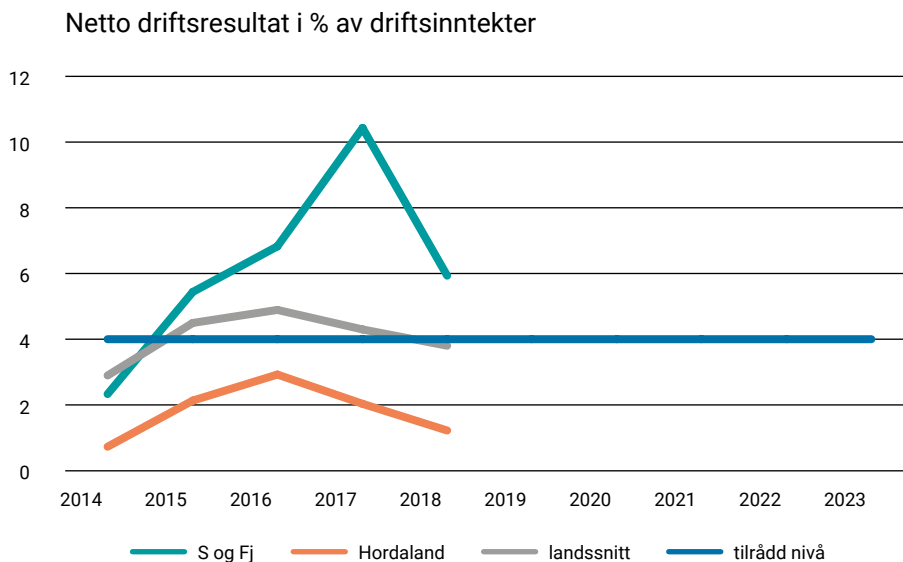
Status Sogn og Fjordane fylkeskommune: 5,9 % i 2018.

Status Hordaland fylkeskommune: 1,0 % i 2018.

Det er heilt avgjerande for handlingsrommet i ein fylkeskommune å – over tid – ha eit positivt netto driftsresultat. Netto driftsresultat er dermed ein sentral storleik for å vurdere fylkeskommunen sin økonomiske handlefridom. Netto

driftsresultat må minst vera stort nok til å dekkja nødvendige nettoavsetjingar til fond i tillegg til å kunne overføre driftsmidlar til eigenfinansiering av investeringane. Det må vere

eit langsiktig mål for Vestland fylkeskommune ha eit netto driftsresultat lik tilrådd nivå på 4%.

Gjeldsgrad

Fakta:

Netto lånegjeld = Innlån – utlån

Gjeldsgrad: Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

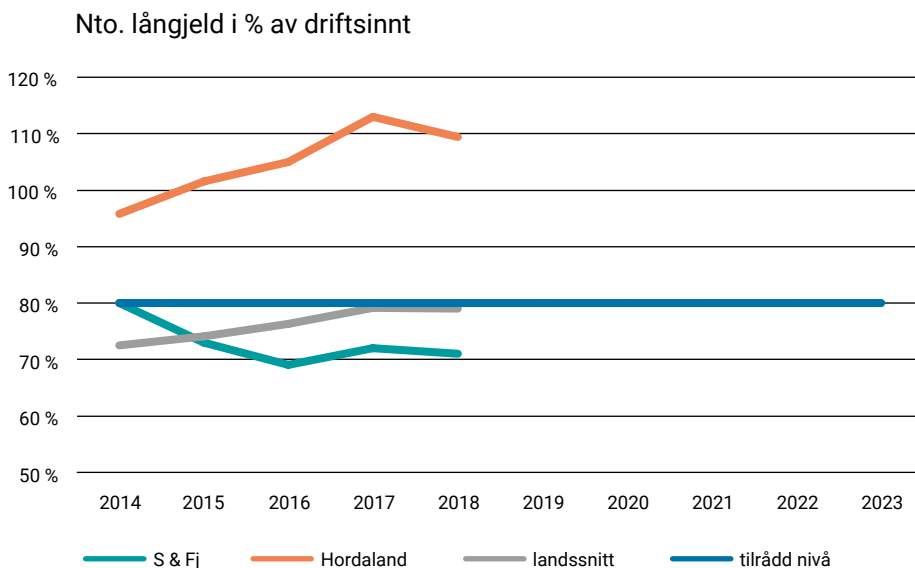
Tilrådd nivå: Riksrevisjonen tilrår maks 79 % av årlege driftsinntekter

Landssnittet i 2018: 72,5 %

Status Sogn og Fjordane fylkeskommune: 67,9 % i 2018

Status Hordaland fylkeskommune: 109,4 % i 2018

Slik den økonomiske realiteten for Vestland fylkeskommune er pr dato, og med det investeringsbehovet ein ser jf. investeringsplanen, må ein leggja til grunn at vi i dei nærmaste åra vil ha ei netto lånegjeld som langt overskrider anbefalt nivå på 80%. Men vi må ha som langsiktig mål å nærme oss anbefalt nivå 7.3.

Rente- og avdragsbelastning

Fakta:

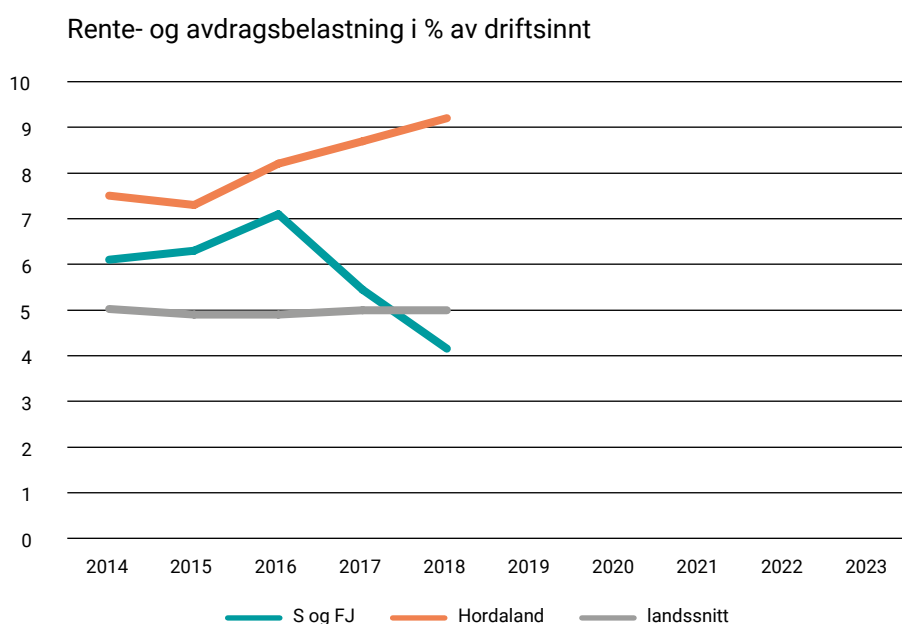
Rente og avdragsbelastning: renter og avdrag i % av sum driftsinntekter.

Landsnittet i 2018: 5,0 %.

Status Sogn og Fjordane fylkeskommune: 4,1 % i 2018

Status Hordaland fylkeskommune: 9,2 % i 2018

Som eit av tiltaka i salderinga av budsjett 2020 har ein nytta reduksjon av avdragsbetaling. Som konsekvens av det vil avdragsbelastninga i % av driftsinntektene gå ned. Ein bør i løpet av komande økonomiplanperiode tilstrebe seg på å liggje rundt landsgjennomsnittet – 5%.

Disposisjonsfond

Fakta:

Disposisjonsfond: Midlar som gjennom åra er avsett til reserver

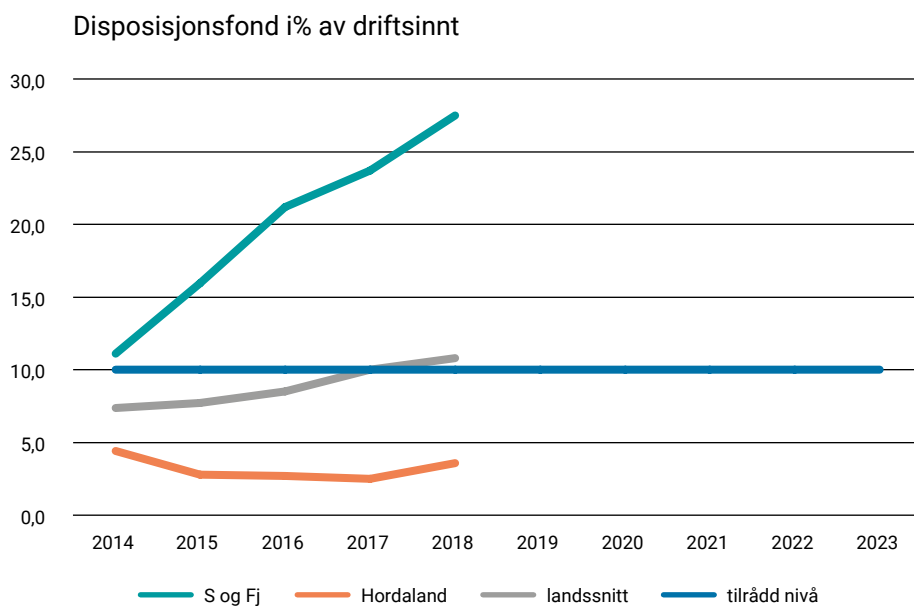
Tilrådd nivå: Det er ikkje nokon klar norm for kor stort disposisjonsfond bør vera, men Telemarkforskning har i ein rapport om økonomiske nøkkeltal tilrådd at disposisjonsfond bør utgjera mellom 5–10 prosent av fylkeskommunen sine inntekter.

Landsnittet i 2018: 10,8 %

Status Sogn og Fjordane fylkeskommune: 27,5 % i 2018

Status Hordaland fylkeskommune: 3,6 % i 2018

Slik budsjetta/økonomiplan 2019–2022 er for Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommune er store deler av disposisjonsfonda lagt inn som finansieringskjelder, i hovudsak til investeringstiltak. Den økonomiske stoda for Vestland fylkeskommune p.t. gjer og at ein må bruke vesentlege delar av resterande disposisjonsfond til saldering. Det er såleis grunn til å forventa at indikatoren vil gå vesentleg ned og under anbefalt nivå. Det langsiktige målet vil vera å byggja oppatt disposisjonsfondet til anbefalt nivå – 10% – slik at Vestland fylkeskommunen får ein tilstrekkeleg «buffer» i sin økonomi.

Tilråding 21

Vestland fylkeskommune skal nytta følgjande måltal i si økonomiforvaltning;

- Netto driftsresultat i % av driftsinntektene
- Netto lånegjeld i % av driftsinntektene
- Rente- og avdragsbelastning i % av driftsinntektene
- Disposisjonsfond i % av driftsinntektene

Fylkestinget vedtek fastsetjing av nivå for dei einssilde måltala ved handsaminga av økonomiplan 2021 – 2024, juni 2020.

9 NESTE MØTE I FINANSUTVALET

Til neste møte i finansutvalet legg prosjektleiar fram eit budsjettframlegg basert på dette arbeidsdokumentet og prosessvedtak i finansutvalet.

I det endelege budsjettframlegget vil dei einssilde sektorane sine budsjett verta meir utdjupa både tekstleg og talmessig.

I statsbudsjettet for 2020 er ikkje endringar som følgje av at ordninga med Sams vegadministrasjon skal avviklast komme

med. Det er varsla at regjeringa kjem attende til dette i ein tilleggsproposisjon i november. Prosjektleiar har difor ikkje rekna med endringar som følgje av dette og vil koma attende til det når regjeringa sitt forslag til korleis overføringa skal gjennomførast, ligg føre.

Vedlegg 1. Budsjett pr løyingsnivå

		BUDSJETT 2020
FT	Skatt, rammetilskot og inntektsutjamning	-9 749 170
FT	Andre generelle statstilskot	-99 400
FT	Konsesjonskraftsinntekter	-182 000
FT	Kapitalinntekter/utgifter og utbytte, rentekomp	833 900
FT	Pensjonsutgifter fellesutgifter lønns og prisvekst	44 839
FT	rekneskapoverskot HFK/SFFK 2018	-70 000
FT	Overføring til investering	536 997
Felles		-8 684 834
FU	Politisk styring	55 444
KU/FU	Kontrollutval	10 333
FU	Eigedom - drift og vedlikehald	446 831
FU	Administrasjon av organisasjon og økonomi	232 081
FU	Org og øk tiltaksmidler	10 000
Politisk styring, kontrollutval og organisasjon og økonomi		754 689
FU	Plan,analyse, klima & Folkeh.	43 930
FU	Administrasjon av strategi og digitalisering	6 238
FU	IKT og digitalisering	119 667
Strategi og digitalisering		169 834
FU	Pasientbehandling	234 991
FU	Administrasjon av tannhelse	33 238
Tannhelse		268 229
HU - kultur	Arkiv	11 667
HU - kultur	Bibliotek	13 092
HU - kultur	Kulturformidling	17 250
HU - kultur	Kulturarv	98 888
HU - kultur	Idrett og friluftsliv	28 895
HU - kultur	Friluftsliv	-
HU - kultur	Museum	-
HU - kultur	Inkluding,strategi - og analyse	7 476
HU - kultur	Kunst og kulturutvikling	105 858
HU - kultur	Administrasjon av kultur og idrett	8 934
Kultur, idrett & inkludering		292 060
HU - samferdsel og mobilitet	Veg - drifts og vedlikehald	959 895

HU - samferdsel og mobilitet	FTU-midler	11 376
HU - samferdsel og mobilitet	Andre tiltak - infrastruktur og veg	897
HU - samferdsel og mobilitet	Administrasjon av infrastruktur og veg	8 624
Infrastruktur og veg		980 792
HU - samferdsel og mobilitet	Buss	1 050 329
HU - samferdsel og mobilitet	Bane	36 701
HU - samferdsel og mobilitet	Båt	280 380
HU - samferdsel og mobilitet	Ferjer	889 552
HU - samferdsel og mobilitet	TT, Serviceskyss, innfartsparkering, Teknisk Skyss	197 643
HU - samferdsel og mobilitet	Administrasjon av mobilitet & kollektiv	85 520
Mobilitet og kollektiv		2 540 125
	Utviklingsmidlar	
HU- næring	Verdiskaping byar/ regionar	124 699
HU- næring	Naturressursar, landbruk & reiseliv	32 898
HU- næring	Forsking, komp. & internasjonalisering	26 374
HU- næring	Grøn vekst, klima & energi	11 580
HU- næring	Administrasjon av innovasjon & næringsutv	10 847
HU- næring	Utviklingsmidler	19 491
Innovasjon og næringsutvikling		225 889
HU - opplæring	Vgs	2 718 864
HU - opplæring	Fagopplæring	15 758
HU - opplæring	VO	78 937
HU - opplæring	Fagskule	21 081
HU - opplæring	Spesialundervisning og særskilt tilpassa opplæring	14 712
HU - opplæring	Andre føremål opplæring	67 852
HU - opplæring	Opplæring i bedrift	503 156
HU - opplæring	Administrasjon av opplæring & kompetanse	32 857
Opplæring og kompetanse		3 453 217
Sum sektornivå		8 684 834

Vedlegg 2.

	Opphavelig bud- sjettramme 2020	Tekniske justeringar	Eingong- stiltak	A-dok-5	Frå stats- budsjettet	BUDSJETT 2020
Felles	-8 320 218	-321 349	108 185	-58 600	-92 852	-8 684 834
Politisk styring, kontrollutval og organisasjon og økonomi	689 206	56 478	-535	7 600	1 940	754 689
Strategi og digitalisering	136 214	22 620	-	11 000	-	169 834
Tannhelse	263 674	4 245	-	-	310	268 229
Kultur, idrett & inkludering	282 431	7 613	-3 750	-	5 766	292 060
Infrastruktur og veg	1 018 456	35 235	-87 000	-	14 101	980 792
Mobilitet og kollektiv	2 433 618	69 605	-4 000	40 000	902	2 540 125
Innovasjon og næringsut- vikling	113 113	67 113	-3 200	-	48 862	225 889
Opplæring og kompetanse	3 383 506	58 440	-9 700	-	20 971	3 453 217
Sum sektornivå	8 320 218	321 349	-108 185	58 600	92 852	8 684 834

Løyvingsnivå	Opphavelig budsjett-ramme 2020	Tekniske justeringar	Eingongs-tiltak	A-dok-5	Frå stats-budsjettet	BUDSJETT 2020
Skatt, rammetilskot og inntektsutjamning	-8 913 648	-835 522	-	-	-	-9 749 170
Til lønns og prisstigning for 2020	-	-	-	-	-	-
Til nye oppgaver	-	-	-	-	-	-
Andre generelle statstilskot	-	-99 400	-	-	-	-99 400
Konsesjonskraftsinntekter	-142 000	-40 000	-	-	-	-182 000
Kapitalinntekter/utgifter og utbytte, rentekomp	947 324	-113 424	-	-	-	833 900
Pensjonsutgifter fellesutgifter lønns og prisvekst	104 328	-59 489	-	-	-	44 839
Bruk/avsetning til fond	-117 022	117 022	-	-	-	-
rekneskapoverskot HFK/SFFK 2018	-	-70 000	-	-	-	-70 000
Overføring til investering	75 800	461 197	-	-	-	536 997
Endra driftsramme	-275 000	318 267	108 185	-58 600	-92 852	-
Felles	-8 320 218	-321 349	108 185	-58 600	-92 852	-8 684 834
Politisk styring	59 871	-4 427	-	-	-	55 444
Kontrollutval	11 510	-1 177	-	-	-	10 333
Eigedom - drift og vedlikehald	388 045	56 846	-	-	1 940	446 831
Administrasjon av organisasjon og økonomi	225 780	-764	-535	7 600	-	232 081
Særskilte tilskudd	-	-	-	-	-	-
Org og øk tiltaksmidler	11 000	-1 000	-	-	-	10 000
Endra driftsramme	-7 000	7 000	-	-	-	-
Politisk styring, kontrollutval og organisasjon og økonomi	689 206	56 478	-535	7 600	1 940	754 689
Plan,analyse, klima & Folkeh.	38 575	5 355	-	-	-	43 930
Administrasjon av strategi og digitalisering	-	6 238	-	-	-	6 238
IKT og digitalisering	98 639	10 028	-	11 000	-	119 667
Endra driftsramme	-1 000	1 000	-	-	-	-
Strategi og digitalisering	136 214	22 620	-	11 000	-	169 834
Pasientbehandling	238 704	-4 023	-	-	310	234 991
Administrasjon av tannhelse	29 970	3 268	-	-	-	33 238
Endra driftsramme	-5 000	5 000	-	-	-	-
Tannhelse	263 674	4 245	-	-	310	268 229

Tabellen held fra på neste side

Løyvingsnivå	Opphavelig budsjett-ramme 2020	Tekniske justeringar	Eingongs-tiltak	A-dok-5	Frå stats-budsjettet	BUDSJETT 2020
Arkiv	12 551	-884	-	-	-	11 667
Bibliotek	14 444	-1 352	-	-	-	13 092
Kulturformidling	121 092	-100 242	-3 600	-	-	17 250
Kulturarv	99 001	-307	-	-	194	98 888
Idrett og friluftsliv	29 330	-285	-150	0	0	28 895
Inkluding, strategi - og analyse	-	4 038	-	-	3 438	7 476
Kunst og kulturutvikling	-	103 724	-	-	2 134	105 858
Administrasjon av kultur og idrett	9 013	-79	-	-	-	8 934
Endra driftsramme	-3 000	3 000	-	-	-	-
Kultur, idrett & inkludering	282 431	7 613	-3 750	-	5 766	292 060
Veg - drifts og vedlikehald	1 002 359	30 435	-87 000	-	14 101	959 895
FTU-midler	11 200	176	-	-	-	11 376
Andre tiltak - infrastruktur og veg	-	897	-	-	-	897
Administrasjon av infrastruktur og veg	10 897	-2 273	-	-	-	8 624
Endra driftsramme	-6 000	6 000	-	-	-	-
Infrastruktur og veg	1 018 456	35 235	-87 000	-	14 101	980 792
Buss	1 021 220	9 207	-1 000	20 000	902	1 050 329
Bane	57 150	-20 449	-	-	-	36 701
Båt	279 738	3 642	-3 000	-	-	280 380
Ferjer	504 685	364 867	-	20 000	-	889 552
TT, Serviceskyss, innfartsparkering, Teknisk Skyss	175 276	22 367	-	-	-	197 643
Administrasjon av mobilitet & kollektiv	61 549	23 971	-	-	-	85 520
Auka utgifter ferjer og buss	375 000	-375 000	-	-	-	-
Endra driftsramme	-41 000	41 000	-	-	-	-
Mobilitet og kollektiv	2 433 618	69 605	-4 000	40 000	902	2 540 125
Verdiskaping byar/ regionar	52 245	30 805	-1 350	-	42 999	124 699
Naturressursar, landbruk & reiseliv	7 858	24 264	-	-	776	32 898
Forsking, komp. & internasjonalse- ring	24 520	-3 233	-	-	5 087	26 374
Grøn vekst, klima & energi	18 510	-5 080	-1 850	-	-	11 580

Løyvingsnivå	Opphavelig budsjett-ramme 2020	Tekniske justeringar	Eingongs-tiltak	A-dok-5	Frå stats-budsjettet	BUDSJETT 2020
Administrasjon av innovasjon & næringsutv	10 980	-133	-	-	-	10 847
Utviklingsmidler	-	19 491	-	-	-	19 491
Endra driftsramme	-1 000	1 000	-	-	-	-
Innovasjon og næringsutvikling	113 113	67 113	-3 200	-	48 862	225 889
Vgs	2 232 573	486 291	-	-	-	2 718 864
Fagopplæring	510 034	-491 769	-8 800	-	6 293	15 758
VO	80 124	-1 187	-	-	-	78 937
Fagskule	22 226	-845	-300	-	-	21 081
Spesialundervisning og særskilt tilpassa opplæring	399 400	-384 688	-	-	-	14 712
Andre føremål opplæring	123 209	-69 435	-600	-	14 678	67 852
Opplæring i bedrift	-	503 156	-	-	-	503 156
Administrasjon av opplæring & kompetanse	51 940	-19 083	-	-	-	32 857
Endra driftsramme	-36 000	36 000	-	-	-	-
Opplæring og kompetanse	3 383 506	58 440	-9 700	-	20 971	3 453 217
Sum sektornivå	8 320 218	321 349	-108 185	58 600	92 852	8 684 834

Vedlegg 3. Eingongstiltak - oversikt over tiltak som er trekt ut av driftsrammene

	Eingongstiltak/ justeringer
OPPLÆRING OG HELSE	
Prosjekt fleire ut i lære	4 500 000
Manger folkehøgskule	600 000
Etter- og viderutdanning – omstilling med særskilt satsing på tiltak som kan sikra vaksne fagbrev	300 000
Havrom, fagskole	300 000
Søkbar pott, utstyr yrkesfag	4 000 000
SUM	9 700 000

Mobilitet og kollektiv	-
Betre korrespondanse mellom buss, ferge og båt (Følges opp med verbalpunkt)	1 000 000
Kvandal-Utne, ekstrarute grunna rastiltak	3 000 000
SUM	4 000 000

KULTUR OG IDRETT	
Rosendal kammermusikkfestival	300 000
Det akademiske kvarter	200 000
KODE	500 000
Fyllingsdalen teater	200 000
Bymuseet	500 000
Moster amfi	100 000
Friluftsliv (følges opp med verbalpunkt)	150 000
Kup-midlar	100 000
Tilskot barne- og ungdomsorg	200 000
Tilskot til historielag	100 000
Vestnorsk kulturakademi	100 000
Statsraad Lemkuhl	1 300 000
SUM	3 750 000

Innovasjon og næringsutvikling	
Plastoppydning, søkbar pott	1 000 000
Helsesenter for papirlause	300 000
Breistein Valestrand Prosjektstøtte elektrifisering	850 000
Robin Hood-huset	200 000
Vilvite	500 000
Energi Vestland	350 000
SUM	3 200 000

Infrastruktur og veg	
Trygg skuleveg og punktutbetring søkbar pott (kvamsbrekko, Langhøyane, Matre bru (Kvinnherad) og hjertesone)	42 000 000
Auke dekkelegging	45 000 000
SUM	87 000 000

Politisk styring, kontrollutval og organisasjon og økonomi	
Døvesenter	300 000
Rafto	75 000
Minnemarkering etter tankens dag	50 000
Kirkens SOS engangssum. Jubileumsgave 2019	40 000
FFO	70 000
SUM	535 000
	108 185 000

Vedlegg 4. Konkretisering av tiltak

OPPLÆRING					
Tiltak	Omtale	Auke	Innsparing	Konsekvensvurdering	Løyvingsnivå
<p>Prosjektlear har arbeidd ut frå følgjande grunnprinsipp: Elevar og læringar skal møte ei opplæring med høg kvalitet. Den vidaregåande opplæringa skal bidra til berekraftig forvaltning av ressursar. Den vidaregåande opplæringa skal bidra til gode og vekstkraftige lokalsamfunn og sterke by og senterområder gjennom mellom anna eit breitt og likeverdig opplæringstilbod. Grunnlaget for prioriteringane i budsjett- og økonomiplan er lovpålagde oppgåver (kjerneverksemda) og den nasjonale målsettinga om auka gjennomføring av vidaregåande opplæring. Budsjettframlegget for sektoren for 2020 er i hovudsak saldert ved hjelp av generelle nedtrekk i den økonomiske ramma for dei vidaregåande skulane. Det er prosjektlear si vurdering at ein må arbeide med harmonisering av tilbodsstruktur og satsingar i sektoren.</p>					
Digitale læremiddel NDLA (auke)	<p>Digitale læremiddel NDLA (auke) Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar deltek i det interfylkeskommunale samarbeidet Nasjonal Digital Læringsarena, NDLA. Samla sett betaler Vestland fylkeskommune årleg om lag 10,5 mill. kr for å ta del i samarbeidet. I samband med fagfornyinga har representantskapet i NDLA gjort vedtak som inneber auke i høve løyvingsnivået i 2019 på 6,2 mill. kr i 2020, 5,0 mill. kr i 2021 og 2,4 mill. kr i 2022, i høve 2019</p> <p>Prosjektlear rår å føje opp framlegget frå representantskapet i NDLA.</p>	6,2		Oppdaterte gratis digitale læremiddel av god kvalitet.	Vgs
Gjestelevar (auke)	Budsjettframlegget er basert på prognose 2019 og venta tal på gjestelevar i 2020	7,5			Vgs
Lærlingtilskott (auke)	Prognosen for 2019 syner eit meirforbruk på tilskott til lærebedrifter på om lag 16 mill. kr. Det er behov for å styrke budsjettet for 2020 tilsvarende.	16,0			Fagopplæring
Utstyrsmidlar til dei vidaregåande skulane i driftsbudsjettet	Ta bort avsett løyving i driftsbudsjettet på 5,2 mill. kr i 2020. Kortsiktig tiltak som gjeld for 2020.		-6,2	Midlar til undervisningsutstyr, bilar og driftsmateriell. Redusert løyving til utstyr vil føre til at behovet for innkjøp av nytt utstyr vert akkumulert. Tiltaket vert difor lagt inn som eit eittårig tiltak.	Vgs
Elev-pc ordning i Vestland	Elevane får kjøpe subsidiert pc gjennom fylkeskommunen. Eigenbetalinga vert sett til tre gonger lågaste utstyrstipendsats frå lånekassen (kr 1051,- i 2019). Ved å innføre eigenbetaling til alle som kjøper grunnmodellen tilsvarende lågaste utstyrstipendsats, og lågare fylkeskommunalt tilskott for kraftig modell vil det vere rom for ei varig netto innsparing på om lag 7,8 mill. kr årleg.		-7,8	Det vert etablert felles elevpc-ordning i Vestland. Det er prosjektlear sin vurdering at etablering av ei felles elevpc-ordning i Vestland er i samsvar med grunnprinsippa og at ordninga ikkje vil gå ut over kvaliteten på tilbodet til elevane.	Vgs
Restmidlar utgifter til lokale vgs	Den økonomiske ramma for utgifter til lokale vert frå 2020 overflytta til eigeidom, restmidlar knytt til ufordelt løyving 2,0 mill. kr, vert nytta til saldering av innsparingskrav i sektoren.		-2,0	Redusert handlingsrom i sektor, men vil redusere behovet for tiltak på andre område.	Vgs

OPPLÆRING					
Tiltak	Omtale	Auke	Innsparing	Konsekvensvurdering	Løyvingsnivå
%-vis nedtrekk i øk ramme skulane i SFFK, same nivå som HFK	For å saldere budsjettet for 2019 vart den økonomiske ramma for dei vidaregåande skulane i HFK redusert med 3,2%. Budsjett og økonomiplan 2020-2023 føreset i utgangspunktet vidareføring av tilsvarande nedtrekk for 2020. Budsjettmodellane for HFK og SFJ er vidareført for skuleåret 2019-2020. Som ein del av harmoniseringa av budsjett-tildelinga til skulane i Vestland vert budsjetta for dei vidaregåande skulane i Sogn og Fjordane for 2020 redusert med om lag 5,6 mill. kr (heilårseffekt). Frå skuleåret 2020-2021 skal skulane i Vestland ha felles budsjettmodell. Det må frå 2021 gjerast ny vurdering når det gjeld tilpassing av dei økonomiske rammene for dei vidaregåande skulane i Vestland til ramma for sektoren.		-5,6	Skulane får ressursar til den vidaregåande opplæringa. Tiltaket inneber at skulane må kunne gjere sjølvstendige vurderingar av tiltak for å møte innsparingskravet. Det er likevel ein føresetnad at dette ikkje går utover dei lovpålagde oppgåvene.	Vgs
%-vis nedtrekk i øk ramme for tilpassa opplæring i Sogn og Fjordane	Som ein vidare følge av nedtrekket omtalt over vert budsjettet for tilpassa opplæring til skulane i Sogn og Fjordane redusert tilsvarande 3,5% frå hausten 2020. Dette utgjør 0,75 mill. kr i 2020. Det må frå 2021 gjerast ny vurdering når det gjeld tilpassing av den økonomiske ramma for tilpassa opplæring ved dei vidaregåande skulane i Vestland til ramma for sektoren.		-0,8	Reduserte ramar for tilpassa opplæring gir størst konsekvensar for målgruppa utan enkeltvedtak om spesialundervisning, men med behov for tilrettelegging slik at elevar kan gjennomføre vidaregåande opplæring.	vgs
Skulefrukost	Ta bort løyvinga på 8,5 mill. kr som skulane kan søke på for å få tilskot til råvarene som trengst til frukosttilbod. HFK har tilbod i 2019 og gir tilskot til skulane. Varig innsparingstiltak.		-8,5	Etter prosjektleiar sin vurdering er skulefrukost ikkje ein del av kjerneverksemda for fylkeskommunen.	Vgs
Meningokokkvaksine	Ta bort løyvinga på 4,2 mill. kr til vaksine for elevar i Hordaland. Varig innsparingstiltak.		-4,2	Etter prosjektleiar sin vurdering er vaksine ikkje ein del av kjerneverksemda for fylkeskommunen.	Vgs
Tilbod til toppidrettsutøvarar (Olympiatoppen Vest)	Redusere løyvinga til tilskot toppidrett med 1 mill. kr i 2020. Årleg har 850 elevar i Hordaland tilbod om toppidrett. Om lag 150 av desse kjem inn under tilbodet som er i regi av Olympiatoppen-Vest. Det er årleg sett av om lag 8,0 mill. kr til tilbod i toppidrett i regi av Olympiatoppen Vest. Prosjektleiar sin vurdering er at dette er svært høg ressursbruk på få elevar, og ein vil difor sette i gang eit arbeid med å greie ut alternativ organisering av toppidrettstilbodet.		-1,0	Tiltaket er for dei som skal kombinere toppidrettssatsing og skulegang. Alternativ for desse elevane: private skular, avbryte skulegang, bruke lenger tid på vgs.	Vgs

OPPLÆRING					
Tiltak	Omtale	Auke	Innsparing	Konsekvensvurdering	Løyvingsnivå
Skulepsykologar	Ta bort løyvinga på 5,0 mill. kr til psykologteam som skal bistå dei fylkeskommunale skulane i Hordaland i arbeidet med å betre det psykososiale læringsmiljøet for elevane. Erfaring syner at det er vanskeleg å rekruttere psykologar både til psykologteamet og til PPT. For å legge tilrette for gode og stabile rettleiingstenester i heile Vestland og samstundes sikre forsvarleg ressursbruk, er det prosjektleiar sin vurdering at arbeidet knytt til psykologteamet kan overførast til rettleiingstenesta.		-5,0	Skulane og rettleiingstenestene vil ivareta arbeidet for å fremje det psykososiale læringsmiljøet.	Vgs
Nedtrekk særskilte tiltak for auka gjennomføring	Det er samla sett av 32,7 mill. kr til særskilte tiltak for auka gjennomføring. Dette omfattar produksjonsskule, tiltaksmidlar til oppfølgingstenesta og stimuleringsmidlar fag- og yrkesopplæringa. Ny organisering av rettleiingstenestene tettare på elev og lærling vil gje betre grunnlag for å sjå bruken av tiltaksmidlar i samanheng. For å saldere budsjettet rår prosjektleiar difor til at den samla løyvinga som ei varig ordning vert redusert med 2 mill. kr.		-2,0	Redusert handlingsrom, men ny organisering av rettleiingstenestene tettare på elev og lærling vil gje betre grunnlag for å sjå bruken av midlar til særskilte tiltak for auka gjennomføring i samanheng.	Vgs
%-vis nedtrekk i øk ramme skulane i VLFK	For å saldere budsjettet for 2020 vert budsjetttramma for dei vidaregåande skulane i Vestland redusert med 21,1 mill. kr. Nedtrekket vert fordelt etter elevtal.		-20,3	Tiltaket fører til ytterlegare press på dei økonomiske rammene for dei vidaregåande skulane i Vestland, noko som kan redusere kvaliteten på opplæringa. Som nemnt i vurderinga over, vil også dette tiltaket innebære at skulane må kunne gjere sjølvstendige vurderingar av tiltak for å møte innsparingskravet. Det er likevel ein føresetnad at dette ikkje går utover dei lovpålagde oppgåvene.	Vgs

OPPLÆRING					
Tiltak	Omtale	Auke	Innsparing	Konsekvensvurdering	Løyningsnivå
Fagskuleutdanning-restmidlar og nedtrekk på ramma	<p>Det er lagt til grunn i budsjettframlegget at fagskulane må ta sin del av budsjettreduksjonen for å møte innsparingskravet i sektoren. Det samla fylkeskommunale tilskotet til fagskulane er redusert med 1,0 mill. kr frå 2020. I samband med samanslåing til Vestland vil prosjektleiar fremje sak til fylkestinget om organisering av fagskuleutdanninga. I 2019 var fagskulane budsjettert med eit fylkeskommunalt tilskot på 19,2 mill. kr.</p> <p>I tillegg er det i budsjettframlegget redusert med ufordelt sum på 0,469 mill. kr knytt til tidlegare ordning for finansiering av fagskuleutdanning i helse og sosialfag i økonomiplanen for Sogn og Fjordane fylkeskommune.</p> <p>Samla årleg innsparing 1,5 mill. kr.</p>		-1,5	Redusert økonomisk ramme.	Fagskule
		29,7	-65,7		
	Sum tiltak		-36,0		

MOBILITET OG KOLLEKTIV				
Innsparingstiltak	Omtale	Effekt	Konsekvensvurdering	Løyingsnivå
Takstkompensasjon ferje	Takstkompensasjon ferje - endra kontraktsform i Hordaland.	-4,6	Takstkompensasjon til ferjeoperatørane i Hordaland fell vekk i 2020 med overgang til bruttokontrakter der fylkeskommunen har inntektsansvar. (I Sogn og Fjordane har ein nettokontrakter for ferje)	Ferjer
Innleie vektere på natt avganger Bybanen	Ansvar for vektarteneste på nattavgangar på Bybanen er overført operatør.	-5,5	I ny kontrakt for drift av Bybanen er det operatør som har ansvaret og dermed må bere kostnaden.	Bane
Avslutte ordninga med arbeidsreiser for TT-brukarar	I dag har fylkeskommunen ei ordning med at godkjente TT-brukarar får innvilga transport til og frå arbeid når ein er tilsett i ein VTA arbeidsplass (varig tilrettelagt arbeid). Transporten vert utført med drosje og omfattar i 2019 om 180 brukarar.	-8,0	Bortsett frå Oslo (kommune) er Hordaland det einaste fylke som har denne ordninga. Transporten har ein årleg kostnad på 11 mill. kr. Dette er ei ordning som fylkeskommunen ikkje er pålagt å ha, og tilbodet vert foreslått teke ut med verknad frå 1. april 2020.	TT, Serviceskyss, innfartsparkering, Teknisk Skyss
Diverse kostnader buss	Kostnader til drift av fylkeskommunale biogasshybridbussar. Kostnader til mellombelse trafikale omlaggingar i Olav Kyrresgate og Carl Konowsgate i Bergen.	-18,2	Bussane er utleigd og ein sparer driftskostnader. Kostnader til mellombelse trafikkomlaggingar er lågare enn estimert for 2019, og vil ha lågare kostnad i 2020.	Buss
Turistrute Hardanger	Båtrute med rutetilbod i turistseongen i Hardangerregionen	-3,5	Ny nettokontrakt startar opp i 2020 med lågare kontraktskostnader.	Båt
Servicelinje Bergen	Innsparing som følgje av tidlegare vedtak om at tilbodet skal leggjast ned frå juni 2020.	-1,2	Kunden må nytte andre busslinjer i Bergen.	Buss
		-41,0		

INNOVASJON OG NÆRINGSUTVIKLING				
Innsparingstiltak	Omtale	Effekt	Konsekvensvurdering	Løyingsnivå
Stillingsreduksjonar	Stillingsreduksjon	-1,0	Ikkje konsekvens på produksjon	Verdiskaping byar/ regionar

ORGANISASJON OG ØKONOMI				
Innsparingstiltak	Omtale	Effekt	Kommentar	Løyingsnivå
Gevinstrealisering og stillingsreduksjon som følge av nytt økonomisystem	Reduksjon to stillingar i samband med naturleg avgang ved rekneskapseininga – gjeld heile økonomiplanperioden	-1,0	Naturleg avgang halv effekt i 2020. 2 mill. kr i 2021	Administrasjon av organisasjon og økonomi
Redusert tenestekjøp	Redusert konsulentbruk innan innkjøp og redusert kjøp av advokattjenester inna HR	-1,0	Betre utnytting av dei interne innkjøps- og juridiske ressursane	Administrasjon av organisasjon og økonomi
Redusert tenestekjøp	Redusert tenestekjøp – bortfall meirkostnader knytt til samanslåing til ny region og innleige knytt til sjukefråvær og vakante stillingar	-1,0	Mindre konsekvens	Eigedom - drift og vedlikehald
Redusert vedlikehald / tilbakeføringskostnader på utleiebygg	Redusert vedlikehald på leige/ utleiebygg samt driftskostnad knytt til utleiebygg / fristilte bygg.	-1,5	Mindre konsekvens	Eigedom - drift og vedlikehald
Vikarbruk reinhald blir redusert	Redusert vikarbruk reinhald	-1,0	Prosess for å få ned sjukefråvær innan reinhaldstene	Eigedom - drift og vedlikehald
Redusert tal stillingar i bygningsdrift og reinhald	Redusere tal stillingar i bygningsdrift og reinhald –	-1,5	Vurdere vakante stillingar og naturleg avgang mot kjøpte tenester og bruk av teknisk fagstab	Eigedom - drift og vedlikehald
		-7,0		

INFRASTRUKTUR OG VEG				
Innsparingstiltak	Omtale	Effekt	Konsekvensvurdering	Løyingsnivå
Vedlikehaldstiltak - Dekkelegging	Redusert dekkelegging	-6,0	Konsekvensar er redusert nivå på dekkelegging	Veg - drifts og vedlikehald
		-6,0		

STRATEGI OG DIGITALISERING				
Innsparingstiltak	Omtale	Effekt	Konsekvensvurdering	Løvingsnivå
Reduksjon konsulentbruk IKT	Redusert konsulentbruk knytt til teknisk infrastruktur med 0,5 mill. kr i 2020 og vidare i økonomiplanperioden.	-0,5	Kan påverke drifts-stabiliteten.	IKT og digitalisering
Lisensar	Reduksjon av lisenskostnader med 0,5 mill. kr.	-0,5	Kan påverke stabilitet i og nivået på tilgjenge for It-løysingane.	IKT og digitalisering
		1,0		

KULTUR, IDRETT OG INKLUDERING				
Innsparingstiltak	Omtale	Effekt	Konsekvensvurdering	Løvingsnivå
Stillingsreduksjoner	Stillingsreduksjonar ulik stillingsstorleik. Varig innsparing.	-2,9	Liten konsekvens	Administrasjon av kultur og idrett
		-2,9		

